

LIVON SANOMAT

Nro 3/2015

Irtonumero 8 €

Sisällys

Kyläpäällikön terveiset	2
Tervehdys livolaisille ja Livokkaan jäsenille	3
Kirsiojantien sillan kunnostuksesta	3
Livokas ry:n tiedot	4
Kuulumisia hankerintamalta	5
Taidekehrä –projektin kuulumisia	6
Kalastuskunnan kuulumisia	7
Uusia työntekijöitä	8
Taidekehrän ja Livokkaan syysreissu	9
Koulu- ja muita muistikuvia Livolta	11
Laavu -hankkeen kuulumisia	12
Livon nuorisoseura vuosikymmenien saatossa	14
Ala-Livon hirvipeijaiset 6.12.2015	15
Itsenäisyyden kuusen ja sen lukuisten jälkeläisten historiaa	16
Karjalaisia tutustumismatkalla Livolla	18
Livokkaan retki Luulajan suureen kirpputoritapahtumaan 24.10.2015	22
Niehkän kuulumisia	24
Sopimuksellisuuden alku Pudasjärvellä ja Livolla	26
Uusi livolainen	27
Metsästyskauden avaus	27
Hirvipeijaat 2015	28
Maa- ja kotitalousnaisten terveiset	29
Juicen risainen elämä	33
Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2016	36
Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat 2. jakso	37
Toimittajan terveiset	38
Elettiinhän sitä ennenni historiakirjan päivitystyö	39
Hoitola Solivon kuulumisia	39
Hoitola Solivo/hinnasto 1.1.2016 alkaen	40
Lastennurkka	41
Ilmoitustaulu	42
Palveluita	43
Livolla tapahtuu	44

PUDASJÄRVI
sininen ajatus - vihreä elämys

Kyläpäällikön terveiset

Tervehdys täältä Aro-ojan varresta!

Näin vuosi on jälleen vierähtänyt: on joulu ovella kolkuttelemassa sekä uusi vuosi lähenemässä. Tänäkin syksynä on ollut paljon erilaisia tapahtumia, tarkemmin tapahtumat selviävät lukemalla Livon sanomat kannesta kanteen. Lehteen on kerätty jälleen juttuja ja tärkeitä uutisia.

Kevättä odotellessa on aika ensimmäistä kertaa povata jäiden lähtöä arvaamalla Illikaisenkosken ja Puhakan nivan välin aukeamista. Povata voi Livon kiskalla kirjoittamalla lappuun päivämäärä ja kellonaika milloin jäät lähtevät. Povausaikaa on helmikuun loppuun saakka. Yksi povaus henkilöä kohti. Voittaja palkitaan karhunveistoviikolla.

Oikein Hyvää Uutta Vuotta sekä povausonnea!

Vesa

Helena Aaltonen ja
Vesa Salmela kesällä
2015 Vuoden kotiseu-
tuyhdistys-juhlassa

Tervehdys livolaisille ja Livokkaan jäsenille

Aaro Juutinen

Olen Aaro Juutinen, alle kuusikymppinen, syntyjäni livolainen, ja mökkiläinen reilun kolmenkymmenen vuoden ajalta ja Livokkaan hallituksen jäsen vuodesta 2016 alkaen.

Minna soitteli kokouspäivänä ja kyseli mahdollista halukkuuttani kyseiseen hommaan jos tarvista on, ja minähän tietysti lupauduin. Olisko ollut syynä se, että olin paloittelemassa hirveä ja aggregaatti huusi korvan juuressa, mutta luvattu mikä luvattu.

Jonkin verran olen ollut mukana yhdistystoiminnassa ja kunnan, seurakunnan ja urheiluseurojen luottamustehtävissä sekä erilaisissa toimikunnissa yms. Nyt olen pitänyt "lomaa" muutaman vuoden ja haluankin mukaan mm. seuraamaan lähemmin Livokkaan ansiokasta toimintaa ja tietysti oppimaan uutta sekä, jos kyvyt riittää, olla myös ideoimassa ja mukana toiminnassa.

Aaro
puh. 040 – 8414 934
aaro.juutinen@gmail.com

Kirsiojantien sillan kunnostuksesta

Suvanto-Livon yksityistien yksiköinti on valmistunut ja yksiköinti on hyväksytty tiekokouksessa 16.10.2015. Avustusanomus sillan korjaamiseksi on vireillä ELY-keskuksessa ja toivossa eletään, että hankkeelle saataisiin myönteinen rahoituspäätös lähiaikoina.

Anni-Inkeri

Livokas ry:n tiedot

Kirsiojantie 31
93220 LIVO
puh. 050 – 5520 280 (tietotupa, kioski, kirpputori, suoramyyni, kirjasto)
Tilinro: FI59 5360 0450 1581 37, BIC OKOYFIHH
Jäsenmaksu 5 €/vuosi
kotisivun osoite: www.livo.fi
sähköpostiosoite: [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi)

Hallitus

Puheenjohtaja Vesa Salmela	p. 040 – 5866 470	vesa.salmela(at)isosityote.com
Pirjo Tuovila	p. 040 – 7392 447	pirjo.tuovila(at)livo.fi
Anni-Inkeri Törmänen	p. 040 – 5457 162	anni-inkeri.tormanen(at)sotkamo.net
Minna Perttu	p. 040 – 5049 663	minna.perttu(at)livo.fi
Mikko Salmela	p. 040 – 0388 435	
Virve Stenius	p. 040 – 5065 194	virve.stenius(at)livo.fi
Kauko Uusi-Illikainen (31.12.2015 asti)		
Aaro Juutinen (1.1.2016 alkaen)	p. 040 – 8414 934	aaro.juutinen(at)gmail.com

Soitathan töissä käyville iltaisin tai viikonloppuisin.

LIVON MONIPUOLINEN SUPERMARKETTI AVOINNA

KIOSKIN, KIRPPUTORIN,
SUORAMYNNIN, KIRJASTON
JA TIETOTUVAN AUKIOLOAJAT

1.1. - 30.4.2016

ma – la 10.00 – 18.00
su SULJETTU

(avoinna sunnuntaisin kelkkailuajaksi 12 – 16)

Kioskin, kirpputorin, suoramyynnin,
kirjaston ja tietotuvan
PÄÄSIÄISEN
aukioloajat

to 24.3. klo 10 – 18
pe 25.3. klo 12 – 16
la 26.3. klo 10 – 18
su 27.3. klo 12 – 16
ma 28.3. klo 12 – 16
ti 29.3. klo 10 – 18

Kioskin, suoramyynnin, kirpputorin,
kirjaston ja tietotuvan
JOULUISET aukioloajat

la 19.12. klo 10 – 18
su 20.12. klo 12 – 14

ma 21.12. klo 10 – 18
ti 22.12. klo 10 – 18
ke 23.12. klo 10 – 18
to 24.12. klo 10 – 12
pe 25.12. SULJETTU
la 26.12. SULJETTU
su 27.12. klo 12 – 14

ma 28.12. klo 10 – 18
ti 29.12. klo 10 – 18
ke 30.12. klo 12 – 14
to 31.12. klo 12 – 14
pe 1.1. SULJETTU
la 2.1. klo 10 – 18
su 3.1. SULJETTU

ma 4.1. klo 10 – 18
ti 5.1. klo 10 – 18
ke 6.1. SULJETTU
to 7.1. klo 10 – 18

Livon Sanomat ilmestyy kolme kertaa vuodessa: huhti-toukokuun vaihteessa, elo-syyskuun vaihteessa sekä jouluksi. Mikäli Sinulla on juttuja lehteen, pyydetään ne tuomalla suoraan Livon koululle, postittamalla osoitteeseen: Livokas ry, Kirsiojantie 31, 93220 Livo tai lähettämään sähköpostitse: livokas@livo.fi tai minna.perttu@livo.fi.

Kuulumisia hankerintamalta

TAIDEKEHRÄ –HANKE

Kolmivuotinen Taidekehrä –hanke päättyy tämän vuoden lopussa. Parhaillaan valmistellaan loppuraporttia ja hankkeen päätösseminaari pidetään Rovaniemellä 18. - 19.12.2015. Hankkeessa käytännön toimet on toteuttanut Hilikka Anttila, jolle suuret kiitokset hankkeen onnistumisesta.

Hankkeen avulla ikäihmisten virikepäiviä on järjestetty Livon lisäksi Aittojärvellä ja Jaalangassa, ja aiempina vuosina linattijärvellä, Metsälässä ja Siurualla. Kurenalla toimintaa on järjestetty viiteen vanhusten asumispalveluyksikköön ja yhteen mielenterveyskuntoutujien tukiasumisyksikköön. Toiminnasta on saatu paljon myönteistä palautetta ja toiminnan toivotaan laajasti jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Toiminnalle onkin haettu jatkorahoitusta. Raha-automaattiyhdistys tekee päätöksensä jatkohankkeen hyväksymisestä 17.12.2015. Jatkohanke koskee vuosia 2016 - 2017. Valmistelua on tehty yhteistyössä Oulunkaaren vanhuspalveluiden ja Pudasjärven kaupungin kanssa.

Toivottavasti saadaan myönteinen jatkohanke-päätös, niin saadaan mukaan vielä uusia kyliä, joilla ei vielä vastaavanlaisia osallistumiseen kannustavia tilaisuuksia ole. Asumispalveluyksiköissä yksiköiden työntekijät otetaan mukaan ohjaustilanteisiin, jotta aktiivisesta arjesta tulisi heidän kauttaan pysyvä toimintatapa asumispalveluihin. Lisäksi kotona yksin tai omaishoitajan kanssa asuville ikäihmisille tuotetaan harrastustoiminnan ja muun aktiivisen arjen palveluita kotiin annettavina palveluina nykyistä enemmän. Kotona asumisen tukeminenhan on valtakunnallinen linjaus ikäihmisten hoidossa.

Mitä kädet voivat kertoa –näyttely Pohjantähdessä keväällä 2014 (kuva: Hilikka Anttila).

LIVON SEUROJENTALON KUNNOSTUS

Suomen kotiseutuliitto on myöntänyt rahoituksen uunien muuraukseen, hormien kunnostamiseen, purutäytteidensä täydentämiseen, vesiosuuskuntaan liittymiseen ja veden johtamiseksi tarvittaviin putkitöihin.

Myönnetty rahoitus on saatu riittämään uunien muuraukseen ja purutäytteiden täydentämiseen. Loka-marraskuussa seurojentalolle kohosi kolme vanhankansan pönttöuunia ja kahvilan nurkkaukseen leivinuuni. Muurarina toimi Kuressa juuret omaava Antti linatti. Työn jälkeä ovat jo monet kyläläiset käyneet ihailmassa. Tämän lehden painoon menessä purutäyte on saatu täydennettyä. Kirjoittamisen hetkellä se vielä odottaa suurta ponnistusta, jolla se saadaan heivattua pihalla olevien pressutusten välistä välipohjaan.

Näiden töiden jälkeen rakennustyöt käyvät tarkastamassa vielä kaupungin rakennustarkastaja ja Pohjois-Pohjanmaan korjausrakentamiskeskuksen korjausarkkitehti. Sitten saadaan hankkeen loppuselvitys matkaan kohti Suomen Kotiseutuliiton loppumaksatuksen tarkastajia. Seurojentalo on jälleen ison pykälän verran käytettävämässä kunnossa. 😊

Syksyllä valmistelimme ja lähetimme Suomen Kotiseutuliittoon seuraavan vaiheen rahoitushakemuksen. Jos hyvin käy, saamme alkuvuodesta 2016 tiedon sisätilojen remontin rahoituksen järjestymisestä. Toivokaamme siis hyvää uutta vuotta Livon seurojentalolle!

Ruostehovin uudet, komeat pönttöuunit!

Anni-Inkeri

Taidekehrä –projektin kuulumisia

Aittojärven joulujuhlassa Liisa Haapämäki kertoi käsitöistään, joilla tupa oli koristeltu.

pihkaa jäi sormiin ja haistelimme kuusen tuoretta tuoksua. Jaalangassa otimme käsikuvat, koska siellä ei ollut toimintaa vielä silloin, kun olemme muilla kylillä niitä ottaneet. Poikkeuksena raamituksessa teimmekin yhden ison raamin käsille, joka laitetaan Jaalanganpirtin seinälle. Aittojärvellä teimme näyttelyssä olleelle yhteistyölle raamit, joka on myös tapaamispaikkamme seinällä, Kyläkolossa. Olkipukkeja näpertelimme Aittojärvellä ja Livolla. Ei se niin helppoa enää ole, kun sormet ovat vähän kangistuneet. Helpompana ohjeena on tehdä niitä ihan vaan heinästä, joka taipuu helpommin. Jaalangassa vietimme perinneruokapäivää marraskuussa rössypotun merkeissä lisukkeineen. Se oli siellä tämän syksyn päätöstapahtuma samalla.

Kertoilen Taidekehrätoiminnan kuulumisia tältä syksyltä. Meillä oli syysreissu oli 23.9. Kiertelimme taas Pudasjärven kauniita ”syrjäkyliä”. Tutustuimme ensin Pintamoon maisemallisesti. Sarakylässä vierailimme kesäkahvilassa, jossa meille kuulumisia oli kertomassa livari Jurmu, Kaisa Nivala sekä Esko Piiipponen. Sieltä matkasimme Livolle ja kylän toimintaa oli esittelemässä Anni-Inkeri Törmänen. Aittojärvi oli seuraava etappi ja Eikka Taavitsainen perehdytti Aittojärveen. Viimeisenä, mutta ei vähäisimpänä kohteena oli edelliseltä reissulta myös tutuksi tullut kohde - Paavo Ahosen ateljee.

Palvelukodeissa teimme syysistutuksia luonnonmateriaaleista saviruukkuihin. Keräsin tarvikkeet joko samana aamuna tai edellisiltana ja voi ihanuutta, kun

Palvelukeskuksissa maalasimme kuin maestrot ikään tuubiväreillä. Todella harva oli aiemmin maalaustyyliä kokeillut. "Tulipahan sekin opeteltua", oli yhden asukkaan kommentti. Seuraavana aiheena heidän kanssaan oli "Navetan historia". Katsoimme videotykin avulla kuinka maatalous, karjanhoito ja lehmien lypseminen on muuttunut heidän ajoistaan. Nykyään lehmät menevät lypsymään itse, ovat irti navetassa ja yllättävän siistejä ovat kuitenkin. Kyllä lehmä on viisas elukka, on ollut ennen ja on edelleen, jota tietokoneet eivät vielä ole päihittäneet. Loppukevennyksenä, ettei ihan mennyt raskaaksi työnteoksi, tutustuimme Karhu-TV:n välityksellä Kuusamon suurpetokeskuksen filmin pätkiin. Porukasta löytyi Karjalaisen Sulon sukulaisia ja muuten tuttuja. Myös osa asukkaista oli käynyt suurpetokeskuksessa aikoinaan. Suosittelen poikkeamaan suurpetokeskuksessa tai ainakin tutustumaan KarhuTV:hen netin välityksellä.

Aittojärvellä meillä oli pikkujoulu tässä joulukuun alusta Ypykkjärvellä Kalervo Harjun pirtissä. Uuniohrapuuro oli meillä ruokana oikein perisuomalaiseen tapaan. Kiitos tästä vuodesta ja jatkokuulumisia odotellessa vietetään rauhallista joulua.

Hyvää Joulua,

Hilkka Anttila (myös kuva)

hilkka.anttila@livo.fi

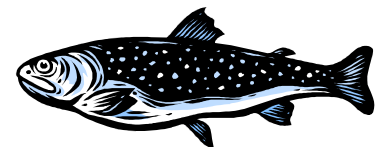
puh. 040 - 717 9204

Kalastuskunnan kuulumisia

Vuosi 2015 alkaa olla loppuillaan. On aika tehdä yhteenvetoja vuoden tapahtumista ja asioista. Kalastuskunnan näkövinkkelistä katsoen vuosi ei tarjonnut juuri mitään uutta ja erilaista. Pohjolan Voiman velvoiteistutukset toimitettiin totutun kaavan mukaisesti, tosin nyt järvitaimenten koko oli hieman edellisiä vuosia kookkaampi, mutta kappalemäärältään pienempi. Yksin kappalein laskien taimenia oli 146 kappaletta. Syyskuun lopussa tuotiin Illikaisen koskeen 7296 kappaletta kesänvanhoja harjuksen poikasia.

Vaelluskalaprojektiin liittyvä merilohien siirto ei tältä vuodelta päässyt lähellekään tavoitettaan. ELY-keskuksen tiukassa valvonnassa tapahtunut siirtoistutus jäi pahasti tavoitteestaan. Olihan Livojokeen lupa siirtää 80 emolohta, mutta toteutui vain 35 lohien istutus. Edellisessä vesihometappioiden välttämiseksi siirtoistutukset lopetettiin heti, kun ensimmäinen lähelle hellerajaa lämminyt päivä oli aivan heinäkuun alussa. Minun tiedossani ei ole tältä vuodelta Livojoelta yhtään sairasta kalaa, lijoelta on muutama tavattu, mutta Tornionjoelta kuuluu todella kummia. Sieltä on tavattu kuolleita lohia enemmän kuin koskaan ennen. Tornionjokihan on vapaana virtaava lohijoki ja viime kesä oli viileä ja runsasvetinen kesä. RKT:n tutkijat tekevät hiki hatussa töitä, mutta mitään selitystä vapaiden vesien lohissa esiintyvälle vesihometaudille ei ole löytynyt.

Muutama sana kalastuskunnan talouspuolestakin. Tämän vuoden kalastuslupien myynti oli jatkuvista kesätulvista huolimatta ihan edellisvuoden luokkaa ja, kun kulupuolella ei ollut mitään ylimääräisiä menoeriä, niin viivan alle jää taas ihan verottajallekin jaettavaa. Vuoden 2016 alussa voimaan astuva kauan vatvottu uusi kalastuslaki tuo tuntuja muutoksia kalastuskuntien rahatalouteen. Omalle vesialueelle tapahtuva uistinlupien myynti jää kokonaan pois ja tilalle tulee valtakunnallinen viehekortti, joka oikeuttaa virvelöimään ilman kalaveden omistajan lupaa koko valtakunnan alueella. Tämän vuoden loppuun voimassa olevan kalastuslain perusteella kalastuskunnille on palautunut Kalatalouskeskuksen kautta omistajakorvauksina tietty osa kalastuskortti- ja läänikohtaisen viehekorttiluvan tuotosta. Niiden tilalle tulee valtakunnallisen viehekortin tuotosta tietty kalaveden omistajan osuus. On vielä täysin epä tietoista, mitä suuruusluokkaa se on.

Rauhaisaa Joulua kaikille Livon Sanomien lukijoille!

N.K.

Uusia työntekijöitä

Asko ja Jouni kukkulan kuninkaina Ruostehovin kutterisavotassa.

Asko Räihä Suvannonkylästä

Asko aloitti työt kylätalkkarina lokakuussa. Alkuun Asko oli remonttiapuna koulun toisen asunnon remontissa ja sitten muurarin apuna Ruostehovilla. Kylätalkkarin hommissa hän on ollut myös yksityisellä, mutta pääpaino hänellä on ollut Ruostehovin remontin parissa.

Marjukka ja Jouni Määttä Sarakylän Ruuhensuolta

Marjukka aloitti työt lokakuussa, ja Jouni pääsi aloittamaan työt marraskuussa. Marjukka on työskennellyt koululla ”kioski- ja kirpputorimyyjänä”, lasten kerhonohjaajana vähän aikaa sekä historiankirjan parissa.

Jouni on tehnyt hommia pääasiassa Ruostehovin remontin parissa, mutta myös kylätalkkarina sekä koululla ”kipparoinut” pikkuhommissa. Työmatkaa kertyy päivittäin 88 kilometriä.

Teppo Manninen Kurenalta

Teppo on 30-vuotias, Puhoskylästä lähtöisin. Harrastaa sählyä, kalastusta ja lenkkeilyä.

Teppo aloitti työt marraskuussa kylätalkkarina. Kylätalkkariporukan matkassa hän on ollut yksityisellä, mutta pääasiassa työ on ollut nyt Ruostehovin remontin parissa.

Jouni, Marjukka ja Teppo

Marjukka Määttä

Joulutervehdyksiä

*Rauhallista Joulun aikaa sekä
kaikkea hyvää alkavalle vuodelle 2016!*

Kiitos kuluneesta vuodesta kaikille livolaisille!

Livokkaan työntekijät

Taidekehrän ja Livokkaan syysreissu

Livokas ry on Lapin Nuorison Liiton hallinnoiman ja Raha-automaattiyhdistyksen sekä Pudasjärven kaupungin rahoittama Taidekehrä-projektin osatoimija, joka toteuttaa virikepäiviä Pudasjärvellä ikäihmisille.

***

Livokkaan hanketyöntekijän Hilikka Anttilan vetämän Taidekehrä-projektin puitteissa oli keväällä herännyt ideoita oman pitäjän, Pudasjärven, eri kylien tutustumiseen. Kesäkuussa oli vierailtu Jaalangalla, Korpisella sekä Kuressa. Nyt syksyllä olivat vuorossa Pudasjärven pohjoisen puolen kylät Sarakylä, Livo ja Aittojärvi. Kun syysreissun päivä koitti, aamu valkeni harmaana ja tuulisena. Päivä oli keskiviikko 23. syyskuuta. Kello oli seitsemän, kun nousimme Nevakiven linja-autoon Kurenalta ja niin 335 kilometrin taival oli alkanut.

Aluksi suunnistimme Ruottisenharjuntietä pitkin Jaalankaan päin hakemaan lisää väkeä. Kuin koululaisia konsanaan keräilimme porukkaa sovitusta paikoista. Matkan varrella sai kertoa omia muisteloita ja tarinoita. Jaalangan seuduilla meille tarinoi Antti Timonen, Kaisa Tirola sekä Ensio Jussila. Leppoisa oli kuunnella tarinoita 1940-luvun elämästä Pudasjärven syrjäseuduilla. Ajoista, jolloin ei ollut sähköjä ja teitä. Myös Korpiselta oli tulossa retkeläisiä, joten seuraavaksi linja-auto suuntasi Jaurakkajärvelle päin. Matkalla saimme ihastella upeista maisemista ja huomata kuinka tärkeää teiden kunnossapito on, jotta pääsee kulkemaan. Korpisen kylätalolla pysähdyimme hetkeksi jaloittelemaan ja ihastelemaan kyläläisten käsitöiden ja harrastusten tuotoksia. Oli hienoa nähdä mitä kaikkea luovuus voi tuottaa. Liisa Törmänen kertoi meille Korpisen alueen toiminnoista sekä omista lapsuuden ajoistaan samalla, kun ajelimme jylhien maisemien läpi kohti Kurkea ja Pintamoaa. Saimme nähdä vilauksen, kuinka Pintamojärveä lanattiin. Matka jatkui kohti Sarakylää. Sinne ajellessa, saimme jälleen huomata kuinka valtavan laaja ja maastoltaan vaihteleva kotipaikkakuntamme on. On suota, järviä ja jokia. Tuntureita ja vaaroja. Metsää riitti. Ja poroja. Puheensorinaa kuului kovasti, kuulumisia vaihdettiin ja tuttavuuksia solmittiin. Tarinoita oli monenmoisia.

Sarakylän Kesäkahvilassa meidät otti vastaan iloinen sakkii. Oli mukavaa päästä jaloittelemaan, sillä linja-autossa oli jo matkustettu kolmisen tuntia. Iivari Jurmu kertoi Sarakylän tapahtumista ja erilaisista yhdistyksistä. Yhdessä tehdään paljon ja aikaan saadaan monenlaista, jopa työllistetään nuoria kesäksi. Esko Piipponen kertoi metsänhoidosta ja hakkuualueesta nimeltä Osaran aukea. Kaisa Nivala oli leiponut makoisaa kahvileipää ja keittänyt hyvät kahvit. Paikallisia käsitöitäkin oli esillä, ja niistäkin naisväki oli innoissaan. Vielä ei satanut, mutta raikas tuuli puhalteli. Aurinkokin pilkahteli pilvien takaa. Iloisin mielin jatkoimme matkaa.

Syysreissulaiset Paavo Ahosen ateljeen pihalla (kuva: Hilikka Anttila).

Suuntana oli nyt Livo. Päivi Koivukangas kertoi Ylä-Livon paikkojen nimiä ja saimme ihastella jokimaisemaa. Saavuimme Livon koululle, jossa meitä odotti Livokas ry:n touhukasta väkeä. Ruoka oli valmiina katettuna niin kauniisti. Kylläpä se maistui. On se omatekemä ruoka kyllä makoisaa. Ruokailun päätteeksi saimme tutustua muihin palveluihin kuten kirpputoriin, tietotupaan ja kirjastoon. Käsitöitä oli myynnissä täälläkin. Anni-Inkeri Törmänen kertoi meille Livokas ry:n monista vaiheista,

runsaista palveluista ja erilaisista hankkeista. Yhteisen asian vuoksi tehdään valtavan paljon talkootyötä ja puhalletaan yhteenhiileen. Hentoisten vesipisaroiden saattelemina sanoimme kiitokset Livon välle ja hyppäsimme taas linja-autoon. Reijo Uusi-Ilkainen oli jaksanut hymyssäsuin ja kärsivällisesti meitä kuljettaa jo yli puolet matkasta.

Aittojärvi olisi vuorossa seuraavana. Kerttu Simu ja Håkan Blomqvist tarinoivat matkalla monenlaista iloista juttua. Tunnelma oli iloinen ja rento. Aittojärven koululla meille kertoi kylän eri vaiheista ja ajankohtaisista asioista Eikka Taavitsainen. Yhdessä tehdään täälläkin talkoovoimin monenlaista. Terttu Salmen ja Eija Taavitsaisen tarjoamat maukkaat kahvileivät ja leipäjuusto kahvin kera maistuivat niin ihanilta. Lopuksi saimme vierailla Kyläkolossa. Sateen saattelemina lähdimme kohti Ypykkäjärveä ja Petäjäkangasta. Matkalla Kerttu Simu kertoi monenlaista tarinaa. Tällä kertaa kyyti olikin erittäin kuoppaista. Pääsimme perille Petäjäkankaalle, jossa meitä vastassa oli taiteilija Paavo Ahonen. Saimme ihailta hänen pihamaansa taideteoksia sekä erittäin taidokkaita maalauksia ateljeekodissaan. Tutustumisen lomassa taiteilija kertoili maalauksien taustoista, sukunsa historiasta sekä Petäjäkankaan vanhoista ajoista.

Lisää vanhoja muistoja Petäjäkankaalta kertoili Elsa Urmala, kun olimme palanneet takaisin linja-autoon. Paluumatka Kurenalle oli alkanut. Lopuksi retkiläisiltä kerättiin palautetta tästä reissusta. On tärkeää tietää mikä on hyvää ja missä olisi parantamisen varaa. Näin voidaan saada dokumenttia siitä, kuinka tärkeitä nämä retket ja reissut ovat asukkaille. Jokainen meistä koki, että reissu oli ollut virkistävä. Iloisin mielin erosimme vesisateessa, toivotellen hyvää syksyn jatkoa halauksien kera. Yhdessä on hyvä olla ja kokea, nähdä erilaista ja oppia itsestä ja omasta pitäjämästä, Pudasjärvestä, jotain uutta. Omat juurensa on hyvä tuntea. Jokaisella kylällä toimitaan yhteisen hyvän vuoksi. Kunnia niille, jotka jaksavat tätä talkootyötä tehdä. Tänä päivinä sitä tarvitaan kovinkin kipeästi. Mitä tulevaisuus tuo, sitä emme voi vielä tietää. Kyliä on vielä käymättä. Jospa ensikesänä päästäisiin jälleen yhteiselle reissulle omaan kuntaan. Lämmin kiitos kaikille retkelle ja retken ohjelmaan osallistuneille!

Satu Peura

Joulutervehdyksiä

Koulu- ja muita muistikuvia Livolta

Anneli Varis oli tullut joskus viisikymmentä luvun lopulla tai kuusikymmenluvun alussa Livolle alaluokkien opettajaksi ja oli opettajana jonkin aikaa ennen kuin lähti muistaakseni Karjalaan päin. Olisko mennyt luostariin. Hän oli tiukka, mutta mukava opettaja, mutta muistikuvissa tuntuu, että hirveän isokokoinen. Voi johtua siitä, että itse oltiin n. 1,20 metriä "pitkiä" ekaluokalla. Hän lähetteli vielä 90-luvulla terveisiä Harjun Vienon mukana mullekin. Kantelin alaluokan aikoihin koulun jälkeen vettä ja halkoja muutaman kerran viikossa opettajan asuntoon, kun siinä ei tietenkään ollut vesijohtoja ja puulämmitys oli. Tärkeämpää oli tietenkin saada se pieni palkka kuin lukea läksyjä, vaikka osasihan ne tehtävät muutenkin, kun vain opin loppujen lopuksi lukemaan ja kirjoittamaan.

Muistelen että talvella monesti koulukyytiläiset myöhästyivät koulusta ihan kelien takia ja eihän sille voinut mitään, mutta Variksen mielestä ei koskaan saanut "selitellä", vaan kertoa asia niin kuin se on. Muuten tuli "kehumista". "Eikun meillä oli" selityksen aloitus sai opettajan näkemään punaista.

Kirsilän Rauni oli erityisen hyvä laulamaan ja oli muistaakseni Variksen mukana jonain kesänä Karjalan laulumaille ainakin käymässä.

Meillä pertunharjulaissilla ja joen väärällä puolen asuneilla keskikyläläisillähän koulumatka oli niin lyhyt, että me enimmäkseen kerittiin kouluun ajoissa.

Lentopallosta, kun on aika paljon kirjoitettu, niin tuonpa ainakin yhden muistikuvan esille: Uudella koulullahan pelailtiin seitsemänkymmentä luvulla talvella salissa ainakin kerran pari viikossa palloa. Mukana oli keski-livolaisia ja ala-livolaisia ja Nissinkylästäkin jokunen. Salihan oli alamittainen ja siinä oli rajat seiniä myöten, mutta kyllähän siinä ihan hyviä pelejä syntyi, kun oli pelimiehiä mukana. Itsekin rimpuilin enimmäkseen mukana. Pelattiinpa ainakin kerran kyläsarjaakin salissa, jossa oli muutamia joukkueita mukana. Tuloksia ei varmaan kirjattu mihinkään, mutta pelattiin ainakin ja kunniaa ja mainetta jaettiin palkinnoksi. Taisi ainakin Livo, Yli-Livo ja joku muukin kylä olla mukana.

Rimmille mentyämme tyttöjen joukossa oli keskikoulun alaluokilla Livon tytöillä aikamoinen ylivoima hiihdossa. Ainakin kaksoisvoitto tuli Livolle ensimmäisissä kisoissa, vaikkakin kaikki parhaat tytöt eivät olleet mukana. Osa oli kansalaiskoulun puolella. Olishan se murskavoitto ollut mukavampi kuin kaksoisvoitto. Poikien kanssa oltiin opittu jo siinä vaiheessa lintsamaan niin, että käytiin Tuulijärvellä kävelemässä mieluummin kuin osallistuttiin kisoihin. Kerran tosin lähdin kisaan mukaan ja painelin alkumatkan jälkeen kylille ja Sivakkaan pajatson peluuseen. Kauanko lienevät ootelleet maaliin. Kehut tuli sitten jälkeenpäin.

Aaro

Laavu -hankkeen kuulumisia

Pudasjärven kaupungin Laavu-hanke on toiminut kohta ensimmäisen vuoden kolmenvuoden toiminta-ajastaan. Vuosi on kulunut mahdollisten työllistämiskohteiden ja asiakkaiden kartoittamiseen. Yritysten ja kyläyhdistysten kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä. Uusia ratkaisuja ennaltaehkäisevään hyvinvointi- ja työllisyyspalveluihin on haettu ja löydettykin. Laavu -hankkeen työntekijä vaihtui kun projektikoordinaattorina aloitti marraskuun polivälissä Aili Jussila.

- *Olen itsekin kokenut työttömyyden ja tiedän kuinka vaikea töitä on sivukylillä löytää. Nyt Laavu -hankkeessa haluan olla mukana kehittämässä omaa kuntaani ja asukkaiden hyvinvointia. Aiempi osaamiseni ja koulutukseni on painottunut ympäristön hoitoon. Pudasjärvelläkin sillä alueella on paljon tekemistä ja työmahdollisuuksia.*

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Laavu

PUDASJÄRVI
sininen ajatus - vihreä elämys

Ensimmäiset työllistämisyhdyt ovat alkaneet toimimaan Livon ja Jongun alueen kyläyhdistysten toimesta. Livolla on työllistetty 11 henkeä ja Jongulla 7. Tämä on todella valtava ponnistus kyläyhdistyksiltä ja suuri mahdollisuus työllistyä omalla kylällä. Myös Korpisen alueella työllistäminen on alkamassa lähiaikoina. Työllistämisyhdyt toimivat yksilöllisesti kyläyhdistyksen ja työllistettävien tarpeiden mukaan. Ryhmätoiminnoilla pyritään lisäämään työllistettävän arjen hyvinvointiin ja valmiuksia työelämän tarpeisiin. Laavu -hankkeen erilaisten työllistämistapojen kokeilusta haetaan käyttökelpoista ja toimivia ratkaisuja eri kylille. Tavoitteena on löytää kestävä ja kustannustehokas malli palvelujen tuottamiseen yhteistyössä kaupungin ja kuntayhtymän sekä kyläyhdistysten kanssa.

Pudasjärvellä maaseutuseminaarin järjesti Laavu-hanke. Päivän aiheena olivat lähidemokratian edistäminen, kumppanuus, johon kuuluu vahva yhdessä tekemisen tavoite. Yksi teema oli digitaalisuus ja sen mahdollistamat vaihtoehdot lähentää harva-alueen asukkaita ja osallistaa kyliä ja ihmisiä mukaan. Toki se myös mahdollistaa maaseudulla asumisen paremmin, kun verkkoyhteyden päästä on mahdollista osallistua. Seminaarin työpajassa nousi esille kysymys, mikä on kylien ja järjestöjen väylä kuntasuunnitteluun. Kyläyhdistysten tapaamisessa 2.12 kaupunginjohtajamme Tomi Timonen lupasikin ottaa kyläaktiiveja mukaan kuntastrategian päivittämiseen esimerkiksi yhteisten työpajojen merkeissä.

Laavun ja kuntouttavan työtoiminnan yhteinen ryhmätoimintareissu Syötteelle tehtiin 9.12.2015. Mukana oli koko linja-autolastillinen innokasta väkeä virkistäytymässä Syötteen lumisissa maisemissa. Laavun Tiina aloitteli matkan lämmittelyyn jutustelemalla korttitehtävän pohjalta. Päivän aikana tutustuimme Luontokeskukseen, söimme herkullista ruokaa Isolla-Syötteellä. Pikku-Syötteellä jakaudumme kahteen porukkaan ja lähdimme ohjatuille tehtävärasteille. Jousiammunta oli uusi ja mukava kokemus lähes kaikille. Ehkä nuoli ei mennyt ihan kymppiin, mutta tauluun kuitenkin. Toisena tehtävänä oli ulkona virkistää sekä aivonystyröitä että kuntoa leikkimielisillä kilpailuilla. Vesisateesta huolimatta, ryhmät kisailivat urheasti. Kansallissäveltäjämme Jean Sibeliuksen 150 v. kunniaksi kuuntelimme vielä Sibeliuksen Finlandia-hymniä linja-autossa. Porukka oli innokkaana mukaan, kaunis kiitos kaikille mukana olleille.

Yhteistyötä ja älynystyröitä tarvittiin solmun teossa köyteen ja oikeiden palasten löytämisessä neliöön.

Aili Jussila (myös kuva)

Joulutervehdyksiä

*Lumiset oksat vihreän puun,
kimmeltää valossa jouluisen kuun.
Katselen tähtien hopeista nauhaa,
toivotan jouluusi lämpöä, rauhaa.*

*Hyvää Joulua ja
Onnekasta Uutta Vuotta 2016!*

Virve, Mertsi ja Selena

*Rauhaisaa Joulun aikaa ja
Hyvää Uutta Vuotta 2016!*

Pirjo ja Kalle

*Arki jäädä hetkeksi saa,
kun käymme juhlaan jaloon.
Tahdomme näin toivottaa
Hyvää Joulua joka taloon.*

Liisa, Leila ja Kauko

*Hyvää Joulua ja
Onnekasta Uutta Vuotta 2016!*

Kotikampaamo Ritun hius

*Jouluillan hämärässä
kynttilä on syttymässä.
Lämmin liekki toivottaa
joulunaikaa rauhaisaa!*

Kiitos kuluneesta vuodesta!

Birgitta, Matti sekä tytön tylleröt

Livon nuorisoseura vuosikymmenien saatossa

On kulunut 66 vuotta aikaa siitä, kun Livon nuorisoseuran syntysanat lausuttiin. Perustava kokous järjestettiin Livon kansakoulun tiloissa ja läsnä oli 25 henkilöä. Puheenjohtajana toimi Arttu Niskala ja sihteerinä Otto Illikainen, joka valittiin seuran ensimmäiseksi esimieheksi. Ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat Heimo Uusi-Illikainen, Paavo Salmela, Arttu Niskala, Liisa Illikainen, Sulo Koivula, Reino Salmela, Erkki Kokko ja sihteeriksi Martta Liikanen.

Nuorisoseuran aatteen mukaisesti toiminta lähti käyntiin; oli liikuntaa, kilpailutoimintaa, niin kesä- kuin talvikisojakin. Tanhu- ja näytelmäkerhojen toiminta alkoi, kun saatiin oma toimintatalo käyttöön. Monta mutkaa ja satoja talkootyönteja se vaati, ennen kuin oli katto päällä ja savupiiput muurattu. Ensimmäinen vuosikymmen seuran toiminnassa kului seurojentalon rakentamisessa ja lainoja maksaessa. Varoja kerättiin järjestämällä ohjelmallisia iltamia, vierailuja tehtiin myös eripuolille pitäjää. Saatiin aina sen verran markkoja, että saatiin rahakirstun hoitaja hyvälle tuulelle. Monet, monet kerrat Puhakka Veikon Pikku-Mosse lähti täyteen pakattuna reissuun: 6 - 7 henkilöä, joskus jopa yli sallitun rajan, kymmenenkin matkustajaa. Joku hyväntahtoinen kansalainen luovutti autonsa aina tarpeen vaatiessa nuorisoseuran käyttöön. Usein reissuilla yövyttiin, kun esiintymisiä oli kahtena iltana samalla suunnalla eri paikoissa.

Isäntä- ja emäntäpäivät Livolla 1959 (kuva Pentti Uusi-Illikainen).

1960-luvulla saatiin sähköt seurojentalolle. Vihdoinkin, kaikki toiminta muuttui helpommaksi, kaasulamput ja öljytuijut sai heittää museoon. 1960-vuosikymmen oli Nuorisoseuran ehkä parasta aikaa, sillä kylällä oli paljon nuorisoa, joka oli innostunut nuorisoseuran toiminnasta. Kansantanssiharrastajia oli 10 - 20 nuorta ja vaikka kymmenen vuoden aikana porukka vaihtuu lähes kokonaan, ryhmän koko pysyy vakiona. Kansantanssiryhmä harjoitteli monena iltana viikolla. Keskusseuralta kävi ohjaajia opettamassa kansantanssin saloja, kun sitten

saatiin kuviot valmiiksi, oli esiintymisen aika. Ei pidetty lappua vakan alla, vaan aina, kun homma oli esityskunnossa lähdettiin kiertueelle, Nuorisoseuran joulujuhlissa esitettiin syyskauden työn tulokset ja kesällä talvi-iltojen harrastukset. Talvella oli hankalampaa, kun toimitalo oli kylmä ja liittymä talolle oli aina lumenpeitossa. Maakuntajuhlilla vierailimme useaan kertaan, joskus nuorisoseuran lippua uljaasti kantaen, joskus esiintyen ja joskus ihan muuten vaan samanhenkisiä ystäviä tapaamassa. Mieleen painuvin retki oli kesäkuussa vuonna 1967 Tampereelle, 50-vuotiaan Suomen itsenäisyyden kansantanssi- ja laulujuhlille. Retki oli niin ikimuistoinen, ettei se unohdu koskaan.

Aimo Karvonen antoi kimmokkeen kuorolauluharrastukseen ja talviaikaan kansakoulun opettajat vetivät opintopiirejä, joissa käsiteltiin yhteiskunnallisia aiheita. Yleensä opettajat olivat mukana nuorisoseuratoiminnassa. Kyllikki Illikainen oli innokas pesäpallon harrastaja ja veti meitä nuoria mukaan pesäpallon jaloon harrastukseen ja pelin salaisuuksiin. Myöhemmin lentopallo syrjäytti pesäpallon harrastuksen. 1960-luvun alkupuolella sai seurojentalo uuden tanssilattian, jolloin koivuparketti laitettiin talkoovoimin paikalleen. Lattia todettiin hyväksi, sillä uuden parketin pintaan ei jäänyt piikkikorkojen jälkiä.

Nuorisoseura järjesti 1960-luvulla sunnuntai-iltaisin yleisiä tanssi-iltoja. Iltamat olivat hyvin suosittuja ja lippuja myytiin 200 - 300 kpl illassa, parhaimmillaan myytiin lähes 400 lippua, lähes enempi kuin laki sallii. Aikamoista tungosta oli. Siihen aikaan kylillä oli paljon nuorisoa, harrastajia riitti nuorisoseuran toimintaan hyvin paljon. Sitten, kun tultiin 1970-luvulle, alkoi se kuuluisa maaltapako, jolloin työn perässä mentiin Ruotsiin ja eteläiseen Suomeen. Nuorisoseura toiminta alkoi hiipua. Sitten televisio ryyni olohuoneisiin, niinpä se oli sitten lopullinen niitti nuorisoseuratoiminnalle.

Ruostehovin uusi leivinuuni.

Livon nuorisoseura on luovuttanut seurojentalon (Ruostehovin) osuuden kyläseura Livokas ry:lle. Livokas on nyt kunnostanut seurojentaloa. Tallo ehti jo rapistua huonoon kuntoon, mutta nyt on ulkoverhous ja ikkunat uusittu. Ruostehovi on pessyt kasvonsa.

Muistan nuorisoseuran alkuvuosista sen, että nuoriso oli innokasta ja mukaansa tempaavaa ja, kun nyt seuran toiminta on hiipunut, niin mielen täyttää haikeus menneitä aikoja muistellen. Olin itsekkin mukana pitkän aikaa, yhtään hetkeä en antaisi pois.

Muisteli,

Upi

Ala-Livon hirvipeijaiset 6.12.2015

Ala-Livon hirvipeijaiset olivat Törmäsen vanhassa talossa. Talolla on pitkät perinteet. ”Elettiinhän sitä ennenni, Livonkylän neljä vuosisataa” kirjan mukaan (s. 44 -45) talon nimi on ollut alussa Siuruainen ja sen alkuperä ulottunee 1500-luvun loppupuolelle. Siuruainen on ollut talosta viranomaisten käyttämä nimi ja paikalliset asukkaat ovat käyttäneet talosta aina Törmäsen nimeä. Talossa toimi myös Pajulan koulu keväällä 1940 sekä vuosina 1945 -1951 (s. 306). Monien omistajien ja vaiheiden jälkeen vuonna 1911 talon isännöisyys siirtyi Juho Juhonpoika Isolalle. Hänen jälkeensä isäntinä ovat olleet Kalle Kustaanpoika ja edelleen Esko Kallenpoika Törmänen, joka vaimonsa Irma Törmäsen (os. Taivaloja) antoivat tilat peijaisten käyttöön.

Ala-Livon hirvipeijaisten tunnelmallinen juhlapaikka

Tämän vuoden peijaisten kokkeina toimivat hirvimiesten vaimot Pirjo Tuovilan ja Sinikka Veteläisen johdolla. Kävijöitä peijaisissa oli runsaasti (74) ja ruokaa oli riittävästi ja se oli maukasta. Saimme syödäksemme hirvikäristystä, perunoita sekä erilaisia lisukkeita. Juotavaksi oli mm. kotikaljaa ja maitoa. Jälkiruuaksi saimme kahvin kera maukkaita leivonnaisia: torttuja, pullaa sekä kuivakakkua. Kenenkään ei varmaan tarvinnut lähteä nälkäisenä kotiin.

Minusta vasta paluumuuton tehneenä peijaisissa oli tärkein ja mukavin asia, vaihtaa kuulumisia entisten Ala-Livon tuttujen kanssa sekä tutustua asukkaisiin, joita en tuntenut pitkän muualla oloni vuoksi. Tämän tapaisia tilaisuuksia saisi olla enemmän vuodessa.

Ullamaria Stenius (myös kuva)

Itsenäisyyden kuusen ja sen lukuisten jälkeläisten historiaa

Yksi kuusi löytyy Livon koululta

Kun Suomi itsenäistyi vuonna 1917 piti tuolloinen Chilen pääkonsuli Rudolf Ray asiaa niin merkittävänä, että kylvi multa sen kunniaksi kuusen siemenen. Kun kuusi varttui hän päätti lahjoittaa kuusen ja sen muistokiven Suomen eduskunnalle. Tehtiin päätös että tämä Suomen itsenäisyyden kuusi istutetaan Helsingin Kaivopuistoon. Istutusvuosi oli 1931.

Eikä tässä vielä kaikki sillä pääkonsuli Ray sanoitti innoissaan laulun nimeltään Suomen itsenäisyyden kuusi, joka Kaivopuistossa tuolloin juhlavasti esitettiin. Raottipa hän kukkaronsa nyörejäkin 200 000 markan edestä lahjoittaen tuon summan perustamalleen Itsenäisyyden kuusen rahastolle. Hänen toiveinaan oli, että joskus tämän kuusen siemenistä idätetään ja kasvatetaan taimia, jotka sitten myytäisiin yksityisille ja yhteisöille eri puolille Suomea.

Hänen toiveensa toteutui armon vuonna 1967, kun Suomi täytti 50 vuotta. Tuolloin oli myyntikunnossa peräti yli 30 000 kuusentainta ja taimen viereen tulevaa muistolaattaa, joissa luki: *Kotikuusi. Istutettu 1967 tai Kotikuusi istutettu vuonna 1967, jolloin Suomi oli ollut 50 vuotta itsenäisenä valtakuntana. Lie-nekkö sitten muitakin versioita esiintynyt.*

Onko sitten olemassa täyttä varmuutta siitä, että ne kaikki pikkukuuset olivat tuon itsenäisyyden kuusen jälkeläisiä, lienee epäselvää. Eihän meillä ihmisilläkään aina ole selvää, että mistä ne siemenet ovat tulleet. Eikun ottamaan dna-testejä kuusista ja tekemään tästä aiheesta väittelykirjoja.

Kuusten ja laattojen myynnin otti tehtäväkseen SOK. Tiedetään, että joissain pitäjissä Osuuskaupat lahjoittivat noita kuusia kouluille, mutta muuten niitä oli kaikkien halukkaiden ostettavissa. Kotikuusien yleiseksi istutus-päiväksi oli määritelty helluntai 14.5.1967, mutta tehtiinpä istutuksia vielä saman vuoden syksylläkin. Kuuset levisivät ympäri Suomea ja vietiinpä joitain ulkomaillekin. Yksi löytyy mm. saksalaiselta paikkakunnalta nimeltään Hohenlocksted. Näitä kotikuusia istutettiin monenlaisiin paikkoihin ja yllättävän hyvin ne ovat ainakin Pudasjärven ja Taivalkosken korkeuksilla kasvaneet vaikka taimet tuotiin eteläisimmästä Suomesta. Jotkut yksityiset istuttivat kuusensa keskelle pihaansa ja jotkut ”pirtin pätyyn” ns. perinteiseksi kotikuuseksi. Joitain kuusia on jouduttu siirtämään esimerkiksi uuden tien alta ja onpa jostain kuusesta iso osa neulasista kärventynyt tulipalossakin. Joitain kuusia istutettiin niin lähelle asuintaloa, että kasvettuaan niistä alkoi olla jo haittaa talolle ja asumiselle leveine oksineen. Yksi tällainen talon likelle istutettu kotikuusi löytyy Puhokselta, nykyisin Livolla vaikuttavan Alpo Turpeisen syntymäkodin pihapiiristä. Alpo kertoi, että kun hän kerran oli käymässä syntymäkodissaan niin hän näki, kun velipoika käveli moottorisaha kädessään tuota isoksi kasvanutta kuusta kohti. Olisko hän vain kävellyt kuusen vieritse, mutta Alpo potalsi vimmattua vauhtia varmuuden vuoksi hätiin. Velipoika sai valistusta kuusen historiasta ja saha jäi käynnistämättä tuon kuusen juurella ainakin tuolla kertaa.

Pitopalvelu Illikaisen pääkokki Alpo Illikainen silmittelemässä kuusta, joka on istutettu kolmisen vuotta ennen hänen syntymäänsä. Taustalla nykyisin Livokkaan hallussa oleva koulu, joka on tehty kuusen istuttamisen jälkeen.

Livon koulun lähimaastossa on myös yksi tuolloin istutettu kuusi laattoineen. Kyseisen opinahjon pitkäaikainen johtaja-opettaja Aimo Karvonen oli toimielias mies, onhan hänen monumenttejaan Livolla useita. Sanotaan hänen hommanneen kylälle nykyisen koulun, sen viereen Livojoen yli menevän sillan ja siitä joen taakse jatkuvan tien, joten pikkujuttuhan yhden kuusen hommaaminen ja istuttaminen hänelle varmaankin oli. Aimo itse ei liene enää haastattelukunnossa ja hänen Taimi-vaimonsa ei luonnollisestikaan enää kovin terävästi muistanut noita lähes viidenkymmenen vuoden takaisia asioita. Kyläläisillä on kuitenkin vankka epäily, että Aimo Karvonen olisi tuon kuusen Livolle touhunnut, mutta tätä kirjoitettaessa asiasta ei ole faktatietoa mitä käyttää. Taimi kertoo hämäästi muistavansa sen, että hän kuitenkin olisi ollut mukana istuttamassa tuota puuta, mutta keitä muita siinä touhussa olisi ollut, hän ei enää muista. Jos jollain on muisti- tai perinnetietoa tuon ja muidenkin tuolloin istutettujen vastaavien kuusien historiasta, niin voisi toimittaa tietonsa tämän lehden toimitukselle.

Livon kotikuusen laatta.

Itse olin tuon kuusen istuttamisen aikoihin alle kymmenen vuotta, mutta se tapahtuma oli jäänyt jonnekin muistin sopukoihin, kunnes viime kevätkestästä se putkahti mieleeni Livolla karhunveistoviikolla käydessäni. Piti lähteä katsomaan että olikohan tuo kuusi lähtenyt kasvamaan ja jos oli, niin oliko se enää hengissä. Tuolta alueelta löytyi yksi iso kuusi, minusta liiankin iso, että voisi passata tuohon kotikuusen istutusajankohtaan. Kuusen juuresta löytyi kyllä kyltti, jossa oli tuo yllämainittu pitempiversioinen teksti, mutta kun en ollut varma, että onko nimenomaan tuo kuusi juuri se etsimäni, niin menin asiaa kyläläisiltä kyselemään. Asiassa ei enää ollut pienintäkään epäselvää; sehän se pomminvarmasti oli! Epäselvää tuntui olevan vain se, että onko ollut vuosiluku 1967 kun tuo puu on istutettu? Mutta se siitä!

Muutamia päiviä sitten kävimme pitopalvelumiehen Alpo Illikaisen kanssa kuusta mittailemassa ja hyvinhän tuo oli varttunut, kun noin 1,3 metrin korkeudesta saimme puun halkaisijaksi n. 44 cm ja pituudeksi vanhanajan keppimittauksella noin 15 metriä. Nuo mitat ovat siis erittäin epävirallisia erittäin epävirallisten maallikoiden mittaamia ”noin-

mittoja”, mutta painettu sana on ainut totuus. Mittaustamme vaikeutti merkittävästi myös itse kuusi peräti pöyhkeällä olemuksellaan, kun se survoi eteemme pitkiä oksiaan siihen malliin, että lopulta sen juurelle päästäkseen oli pistettävä silmät kiinni ja tehtävä äkkiryssäkö harhautuksineen, ajatellen samalla, että toivotaan, toivotaan. Noilla mittaamillamme mitoilla vanhasta kuusen tilavuustaulukosta tiimarilasein syynäntynä tulee eittämättä siihen tulokseen, että likimain kuution kokoisesta puusta on kyse. Rungon mallikin mittaustarkkuuden lisäksi tulokseen toki vaikuttaa, mutta ei sillä liene nyt niin väliä sillä oletettavasti puun nykyinen omistaja Livokas ei liene ainakaan lähiaikoina motoa tuolle arvopuulle tilaamassa. Toivottavasti sen sijaan perinteen jatkamiseksi istuttaa uuden kotikuusen sen viereen, kun sen aika koittaa.

Nimittäin jos ei ihan mullistavia satu, niin Suomi täyttää sata vuotta vuonna 2017. Tuolloin on taas meidänkin istuttaa uusia kuusia niistä taimista, jotka ovat kasvaneet siitä alkuperäisestä edelleenkin elinvoimaisesta Kaivopuiston kuusesta ja sen todennäköisistä jälkeläisistä saaduista siemenistä. Löytyyköhän keneltäkään tarkkoja ja selkeitä ohjeita, että miten saa itse kasvatettua kuusen tai männyn siemenistä istutuskuntoisia taimia ja paljonko siinä menee aikaa. Olisi mielenkiintoista lukea sellaista tietoa vaikka tämän lehden sivuilta.

Livon kuusi on päässyt aikoinaan arvokkaaseen seuraan sillä Livon historioitsija Niilo Kokko kertoi, että kuusen juttuseurana kasvavat koivut on aikoinaan istutettu muinon opettajan johdolla ja ne ovat nimikopuina omistettuina tietyille kylän henkilöille, jotka lienevät hekin jo ainakin pääosin mananmajoilla. Aiheesta tuonempana lisää, mikäli aineistoa löytyy. Näihin kuviin, näihin tunnelmiin.

Kokko Timppa Livolta (myös kuvat)

Karjalaisia tutustumismatkalla Livolla

Marraskuinen ilta oli jo tummunut, kun Livon kylätalolle ajoi torstaina 26.11. pienoisbussi Karjalasta. Siinä saapui Pohjois-Viena -seuran kutsumia vieraita Kiestingistä, Sohjanankoskelta ja Pääjärveltä. Ryhmään oli Karjalassa valittu seitsemän kulttuuriasiantuntijaa ja käsityöntaitajaa Vienan Karjalan pohjoisten kylien Karjala -seuroista ja kulttuuritaloista. Mukaan olivat tulleet Karjala-seuran pj. Marina Pjavina ja koulun lasten kasvattaja Julia Kuksina Kiestingistä. Sohjanankosken kulttuuritalosta olivat johtaja Natalia Borodkina sekä työntekijä Elena Ligotskaja. Pääjärveltä olivat lastentarhan musiikkijohtaja Katerina Kuranova sekä kyläneuvoston jäsen Natalia Tsirnaeva, joka edusti Pääjärven aluehallintoa. Pitkäaikaisen yhteistyökumppanin, Kiestingin Karjala-seuran ensimmäisen pj. Genadi Kundozerovin tulo valitettavasti peruuntui viime tingassa. Pohjois-Viena -seurasta matkanjohtajina toimivat puheenjohtaja Kerttu Nurmela ja sihteeri Anja Suvanto. Ryhmän monipuolisen tutustumisohjelman olivat valmisteelleet matkanjohtajat yhteistyössä karjalaisten kanssa. Yhteistyökumppaneiksi Kuusamossa, Taivalkoskella ja Pudasjärvellä oli saatu kaikki ne tahot, joita oli pyydetty olemaan mukana esittelemässä vieraille toimintaansa. Tämä tutustumismatka lähialueelle Suomeen on voitu toteuttaa Karjala -seurojen välisen, yli kahdenkymmenen vuoden ajan rajan yli tapahtuneen kanssakäymisen tuloksena.

Kerttu Nurmela, karjalaiset vieraamme ja Anja Suvanto.

Yhteistyötä on ollut ajoittain laajasti edellä mainittujen Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja Karjalan itsehallintoalueiden sekä joidenkin niihin kuuluvien kylien välillä. Myös Iin ja Yli-Iin seurakunnat sekä Kesseli ry ovat suunnanneet toimintaansa näille Vienan alueille. Kuusamo-Viena -seuran mittava yhteistyö Karjalan lähialueiden Karjala-seurojen kanssa on ollut kymmeniä vuosia hyvin tiivistä. Suomi-Venäjä -seuroilla ainakin Kuusamosta, Pudasjärveltä, Yli-Iistä ja Posiolta on ollut ystävyysseuroja Vienan Karjalassa. Tällainen laaja toiminta on tutustuttanut monia ihmisiä Vienan Karjalan ihmisiin, elämänmenoon ja kulttuuriin. Naapureissa kuuluu kyläillä ja oppia toisiltaan. Tällainen on juur-

tunut jo kotikylillä meihin itse kuhunkin. Tällaisella mielellä Pohjois-Viena -seuran väki on liikkunut Karjalassa vanhempinsa, isovanhempinsa tai sukulaistensa syntymäseuduilla. Mukana on ollut Karjalasta kiinnostuneita ystäviä ja tuttavuuksia. Toisiltamme oppimisen halu on tullut esiin myös karjalaisten puolelta.

Käsityötaito on ollut ennen vanhaan aivan pakollinen taito kaikkialla pohjoisilla alueilla. Kylmälle on aina pitänyt kehittää vastustusta vaatetuksella. Kodit on kaunistettu omilla töillä. Kansat ja heimot on voitu erottaa toisistaan vaikkapa katsomalla heidän käsityötuotteitaan. Karjalaisten ja suomalaisten käsityöissä on paljon samoja asioita ja aiheita. Molemmilla kulttuureissa on yhteistä ja erilaista. Nämä yhteiset piirteet ovat saaneet molemmilla puolilla rajaa eläneet karjalaiskuiset kiinnostumaan vanhoista käsityöistä, etenkin tikuttamisesta ja kangaspuilla kutomisesta. Malleja ja tekotapoja on vuosien aikana vaihdeltu seurojen ihmisten välillä. Monista vanhoista ja niiden mallien mukaan sovelletuista kudonnaisista on otettu valokuvia ja tehty esittelykansioita niistä. Lahjoiksi on annettu viennankarjalaisilla malleilla tehtyjä tikutuksia, sukkaa ja vanttuita, ystäville ja sukulaisille. Nyt on käsityöiden oppimisessa painopiste kangaspuilla kutomisessa. Karjalaisilla on ollut käytössään omatekoisia upeita kudonnaisia, joita me haluaisimme oppia tekemään. Livon kylätalolla kävijöillä on ollut hyvä mahdollisuus oppia ja harrastaa monenlaisia käsityöitä ja askartelua. Kansalaisopiston kurssit kylillä ja Käsityökeskuksen toiminta ovat antaneet mahdollisuuden perinnekäsityötaitojen oppimiseen ja mieluisan harrastuksen viriämiseen. Käsityökeskuksen loppuminen Pudasjärvellä kaventaa auttamattomasti nuoremman sukupolven käsityötaitojen kehittymistä.

Kansalaisopiston avarat tilat ovat entisellä lukiolla. Vasta työnsä aloittanut koulutussuunnittelija Pasi Kempainen selosti Pudasjärven kansalaisopiston monipuolista toimintaa. Opiskelijat ovat pikkulapsia lukuun ottamatta ”kaikenikäisiä”. Kaupungin väestä 28 % opiskelee ja harrastaa opintopiireissä käsitöitä, musiikkia kuoroissa, soittamalla ilokseen tai konservatorion tason mukaan, suorittaa tiettyjä arvosanoja yliopiston vaatimusten mukaan, käy lyhyillä viikonloppukursseilla, viikoittaisilla tunneilla liikuntapiireissä jne. Kyselimme mahdollisuuksista järjestää kansalaisopiston toimintaa rajan toisella puolella Karjalassa. Kysyttiin myös karjalaisen mahdollisuudesta toimia opettajana Pudasjärvellä. Koulutussuunnittelija kertoi, että venäläinen henkilö opettaa nyt suomea Pudasjärven kansalaisopistossa. Tutustumassa käytiin opettaja Vuokko Nymanin johdolla keramiikkapajaan ja käsityöluokkaan. Vilkasta keskustelua vauhdittivat Tuula Haverisen laittamat, kansalaisopiston tarjoamat kahvit joululeivonnaisten kera.

Pudasjärvellä on kirpputoreja Kurenalla ja joillakin kylätaloilla. Pitihän niissä käydä katselemassa ja ostamassa sopivia vaatteita perheelle. Tyhjin käsin ei tarvinnut lähteä kotia. Hyväkuntoiset ja puhtaat vaatteet ovat tarpeellisia viemisiä. Hinnat olivat varsin kohtuullisia Saaran putiikissa ja Topi-torilla. Pudasjärvisiä oli liikkeellä samoilla asioilla.

Karjalaiset käyvät mielellään uimahalleissa, kun siihen on mahdollisuus. Kaupungin liikuntatoimi lahjoitti uimahalliliput ryhmälle. Tiivistähtinen kurssipäivä oli loppuillaan. Uikkarin ihanuudet koettiin ennen Livolle lähtöä. Menomatalla käytiin kirkon luona hautausmaalla, minkä juhlava valaistus, huurteiset puut ja kauniisti hoidetut leposijat herkistivät mielet. Livon kylätalolla odotti Minna Perttu ja iltaruoka laittajineen, majoituspaikoissa Maila ja Urpo Uusi-Ilkainen, Vesa Salmela ja teepöydät, juttelut päivän tapahtumista ja lopulta syvä yöuni.

Lauantaina aamu alkoi Livon kylätalolla. Kansalaisopisto oli aloittanut askartelukurssin ”Joulun taikaa” jo edellisen viikonlopun aikana. Karjalaisvieraat saivat kansalaisopiston opintosetelin, minkä turvin saatettiin päivän aikana osallistua kurssille livolaisten mukana. Jouluskarittelijat valmistivat valintansa mukaan ainakin joulutähtiä origami-menetelmällä, höyhenpeitteisiä joulukuusia, rautalankenkeleitä sekä havukransseja. Vienen Karjalassa pidetyillä Pohjois -Vien -seuran käsityökurssilla ohjaajina toimineet Maila Uusi-Ilkainen ja Elina Kaijala olivat valmistelleet havukranssien tekemistä hakemalla katajanoksia ja käpyjä komeat kasat sekä taivutelleet pajuista kranssinpohjia. Kurssin opettaja Leila Kyngäs-Teeriniemi oli varannut koristeita askarteluja varten. Komeita töitä syntyikin. Ne pakattiin huolella kotiviemisiksi.

Leila Kyngäs-Teeriniemi (oik.) neuvoo vieraita höyhenkuusen teossa.

Mukava tutustumiskohde lauantaina oli Livon kylän seurojentalo Ruostehovi. Talo on rakennettu 1950-luvulla ja nyt sitä peruskorjataan. Komean punaiseksi maalattu talo näkyy nyt päätielle, sillä piha-alueetta on avarrettu. Taloon on muurattu suuri leivinuuni ja kolme pönttöuunia. Tulevaisuudessa keittiötä saneerataan tämän ajan tarpeita vastaamaan, salia ja näyttämöä kohennetaan, lattiaa kunnostetaan jne. Ruostehovissa on pidetty virkeimpänä toiminta-aikana kokouksia, häitä, iltamia ja kyläjuhlia. Livokas ry on saanut yhteiskunnallista tukea kiinteistön kunnostamiseen. Kylän tapahtumille saadaan hyvät puitteet.

Livokas ry:n toimesta vierailustamme vastannut Minna Perttu kertoi Livon kylätalon toiminnasta. Talon työvoimana on määrääjoiksi työllistettyjä ihmisiä ja vapaaehtoisia talkoolaisia. Pudasjärven kaupunki myi lakautetun Livon koulun Livokas ry:lle yhden euron kauppahintaan. Entisessä koulukiinteistössä on kaksi asuntoa, joissa asuu vuokralaisia. Kesäisin mökkiläiset rikastuttavat kylän elämää ja osallistuvat kylätalon tapah-

tumiin. Talossa on kahvila, josta voi tilata myös ruokaa. Iso luokkahuone on varattu kangaspuille, joita on käytetty ahkerasti. Nyt Livokas myy kaupassa loimilankoja ja matonkuteita sekä toimittaa niitä tilaajille. Yhdessä luokkahuoneessa on suuri kirpputori, josta voi vuokrata myyntipöytiä. Livokkaalla on kirjasto, jossa on noin 6500 teosta. Koulun entisen kirjaston lisäksi hyllyissä on lainattavissa kyläläisten ja muiden ihmisten lahjoittamia kirjoja. Kyläseura julkaisee omaa Livon Sanomat-lehteä. Livon koululla on myös leirintäalue. Pysäköintialueella on asuntoautoja varten lämpöpistokkeet. Kesäaikana kylätalon vilkkaat elämänmenot siirtyvät viereiselle urheilukentälle. Kylällä on pitkät perinteet lentopallossa. Kylän oma poika Pentti Uusi-Illikainen, PUI, on huolehtinut aina oman kylän lentopallotaidoista. Kesätapahtumista kuuluisin lienee Karhunveistoviikko, jolloin moottorisahat pörisevät ja karhuja tehdään kilpaa. Karhuja onkin kylätalolla ja monissa kylän taloissa.

Karjalainen illanvietto Livon koululla 26.11.2015.

Ennen illanviettoa käydyssä ryhmäkeskustelussa Kerttu Nurmela esitti tärkeitä kysymyksiä kulttuurikurssilaisille. Tutustumistarkoituksella olleilta tarvitaan palautetta koetuista asioista ja tapahtumista. Halutaan tietää myönteiset ja kielteiset kokemukset. Palautteen kautta osat-

taisiin rakentaa hyviä kurssiohjelmiä ja toimia vastaisuudessa. Keskustelijat olivat erittäin tyytyväisiä kaikkeen, tuntui siltä, että aivan kaikkeen. Tiedettiin etukäteen jo, että tämä Livolla on hyvä ja toiminnallinen kylätalo. Yllätyttiin kuitenkin positiivisesti siitä, että mitä kaikkea toimintaa siellä on. Livon kylähän on ansaitusti palkittu Pohjois-Pohjanmaalla sekä valtakunnallisesti useamman kerran, viimeisimmäksi viime keväänä Vuoden Kotiseutuyhdistykseksi. Tutustuminen yhdessä tähän kylätaloon ja muihin kohteisiin Pudasjärvellä toi suomalaista kulttuuria lähemmäs karjalaisia vieraitamme. Heille tuli monipuolinen kuva siitä, että miten suomalaiset täällä elää. Vierailusta jäi myös kytemään ajatus siitä, että lähtisimme vierailemaan joskus rajan takana vastavierailulla.

Illanvietossa oli hyvä lämmin tunnelma, hauskaa ja kaihoisaa oloa. Laulettiin arkaillen ja reippaastikin yhdessä, kuunneltiin Katerina Kuranovan haitarisoittoa, laulua ja tarinointia. Natalia Borodkina innostui tanssiin musiikin mukaan, meillä muilla jalat taisivat heilua tuolin alla. Karjalan vieraat lauloivat kuorossa karjalaisia, suomalaisia ja venäläisiä lauluja. Jonnekin syvälle on jäänyt soimaan nuoruudenaikainen ensimmäinen iskelmä, jonka kuulin nyt Katerinan laulavan haitarinsa säestämänä, ”Pieni polku metsän halki vie, alle vanhain lehmusten...” Livolaiset näyttivät ja kertoivatkin olleensa tyytyväisiä illanviettoon.

Sunnuntaiamuna aikaisin tulivat vieraat kylätalolle aamiaiselle. Menimme sinne kaimaamaan heitä, kuten Karjalassa on tapana. Kaimaaminen tarkoittaa matkalaisten hyvästelemistä. Sukulaisissa käydessä lähtöamuna Uhtualla istuttiin jakkaroilla piirissä, juteltiin hiljaisella äänellä, lähetettiin tervehyisiä ”kaikilla sukulaisilla ta heimolaisilla”, ajateltiin yhdessä heitä, katseltiin toisiamme muistaaksemme. Rauhoituttiin ennen lähtöä. Sitten noustiin ja menttiin valmiiksi lastattuun autoon. Kaikki lähtivät sinne minne piti. Livolla heilutimme käsiä, huutelimme hei, hei ja hyvää matkaa. Vieraittemme matka-auto tyyttäsi pitkään, kun he ajoivat pois pihasta.

Anja Suvanto

Livokkaan retki Luulajan suureen kirpputoritapahtumaan 24.10.2015

Lähdimme aamulla kotoa jo aikaisin aamulla, koska matka oli pitkä. Nevakiven Linja-auto oli lähes täynnä ja turvallisena kuskinamme toimi Eero Piri. Kaikki olivat virittäytyneet markkinatunnelmaan ja kruunuja oli etukäteen vaihdettu runsaasti. Matkalaisia oli ympäri Pudasjärven kaupunkia. Matka maksoi meille 30 € ja saimme matkalla linja-autossa kahvit sekä itseleivottuja piirakoita. Järjestäjät olivat nähneet vaivaa meidän viihtyisyyden lisäämiseksi.

Ajoimme Kiimingin kautta Iihin ja siitä Haaparantaan ja edelleen Luulajaan. Markkinat avautuivat aamulla klo 10 Ruotsin aikaa. Saavuttuamme perille linja-auto tyhjeni nopeasti, koska kaikilla oli kiire jonottamaan sisälle ja tekemään löytöjä.

Kirpputori järjestetään Luulajan Arcushallissa (Arcushallen ruotsiksi) kaksi kertaa vuodessa. Halli on Euroopan suurin sisäliikuntahalli. Se on nopeasti muutettavissa liikunta-, konsertti- tai konferenssitapahtumaksi. Alue oli muutenkin liikunta-alueita ja käsittääkseni myös esim. karavaanialue oli siellä. Kirpputorille sisäänpääsy oli n. 5 € eli 50 kruunua. Jonoja oli neljä ja jokainen oli pitkä. Etukäteen olin lukenut netistä, että siellä on halvempaa kuin Suomen kirpputoreilla ja myynnissä myös antiikkia sekä laatutavaraa edullisesti.

Aamu oli aika erikoinen, koska lähtiessämme lämpömittari oli kotona plussan puolella ja Luulajassa oli kipakka pikkupakkanen ja kaunis aurinkoinen sää. Jonossa meinasi tulla kylmä. Nopeasti jono kuitenkin eteni ja pääsimme ihastelemaan myyjien tuotteita. Halli oli valtava ja ihan täynnä myyjiä. Käytävät olivat onneksi tilavat ja molemmin puolin oli myyjiä.

Jonoja oli neljälle eri lippuluukulle ja jokainen oli pitkä. Tässä vaiheessa emme tienneet vielä mihin olemme oikein menossa.

Luulajan suurkirpputorin tiivistä tunnelmaa!

Myynnissä oli paljon lapsille suunnattuja tuotteita. Jossakin vaiheessa käytävät olivatkin täynnä lastenrattaita ja lapsia innoissaan leluja ihastelemassa. Itse kuljin hiukan vastavirtaan alussa ja en tahtonut päästä näkemään kaikin ajoin tavaroita läheltä, mutta onneksi oli niin pitkä aika (6h) meillä tehdä ostoksia, että ehdin kiertää pöydät useampaan kertaan. Ehkä noin kolme, neljä tuntia jaksoin aktiivisesti kiertää ja jopa ostaa jo-

tain, mutta sitten kyllä iski jo väsymys ja kiertelin vain puolinukuksissa käytäviä. Väsymys tuli, vaikka kävin välillä syömässä ja kahvillakin pariin kertaan, jotta sain istua jossakin. Autollakin kävin Selenan kanssa yhden kerran viemässä ostoksia vähemmäksi. Meitä oli linja-autollinen, mutta koko päivänä en juurikaan nähnyt matkalaisia, koska hallissa oli niin mahdollottoman paljon ihmisiä.

Itselläni oli vaikeuksia ruotsin kielen kanssa. En sitä koskaan juuri ole käyttänyt ja viimeaikoina enemmänkin englantia. Puhuin siis kaikki kielet sekaisin välillä. Onneksi jotkut myyjät osasivat suomea ja suurin osa englantia. Perussanasto on hyvä opetella seuraavaksi kerraksi: Paljon tämä maksaa? Saako alennusta? jne.. Myös kruunuissa menin sekaisin, oli vaikea hahmottaa hintojen edullisuutta, kun kruunut piti ajatella euroiksi.

Loppupäivää kohti ihmismäärä väheni huomattavasti, mutta ehkä ne suosituimmat tuotteet menevät ensimmäisillä minuuteilla. Itse löysin sieltä kauniin käsinkudotun villapuseron, lapsenlapselleni legoukon, joka oli isompi kuin normaalit. Hänelle myös löysin myös mikroskoopin (ehkä vain lelu) sekä kolikoilla ostin itselleni kauniin vanhan tuikkulyhdyn.

Takaisin tullessamme ajoimme Haaparantaan tuhlaamaan viimeiset kruunut. Kotona olin n. klo 22. Päivä oli pitkä ja raskas, mutta antoisa kaikkine kokemuksineen. Kiitos Livokkaalle tästä mahdollisuudesta sekä Eerolle turvallisesta matkasta sekä kaikille matkalaisille seurasta. Ensi keväänä sitten vaan uudestaan matkaan ☺ ja hiukan viisaampana.

Ullamaria Stenius (myös kuvat)

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja
Onnellista uutta vuotta*

Maire ja Yrjö Perttu

*Lumiset oksat vihreän puun,
kimmeltää valossa jouluisen kuun.
Katson tähtien hopeista nauhaa,
toivomme jouluusi lämpöä, rauhaa.*

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta!

Annikki ja Paavo

Joulut ovat kuin asemia maisella junamatkallamme...

*Joulurauhaa ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

Taimi ja Aaro

Niehkan kuulumisia

Ratiriti ralla, vihdoinkin tuli talvihalla...

Ainakin emäntämme mielestä se on tosi hyvä asia, niin sen ei tarvitse olla aina pesemässä minulta ja Zorrolta tassuja ja mahakarvoja. Melko usein olen kuullut tänä syystalvena, kun emäntämme on mutissut, että eikö tämä kurasiivo ikinä lopu.

Tänään oli muutama aste pakkasta, kun lähdimme lenkille ja voitteko kuvitella, Zorrolla paleli. No tuossa kotipihalla sillä vaan tärisytti, mutta sitten se loppui, kun päästiin vauhtiin. Taitaa olla tuolla pojalla karvat vaan koristeena, kun sillä niin herkästi palelee. Hmm, tuli tuosta mieleeni, että minulle on sanottu joissakin tilanteissa, että minulla on korvat vaan koristeena. Ihan höpöpuhetta, minä kyllä kuulen tosi hyvin. Mutta kun ei sitä aina jaksaa olla niin heti tottelemassa ja tekemässä joka asiaa mitä käsketään.

Täällä meillä kotona on jatkunut kauhean kova meteli, kun meidän talon vieressä alkoi vielä uusi rakennustyömaa entisten lisäksi. Välillä on ollut ainakin viisi kaivinkonetta, rekka-autoja, kuorma-autoja, betoniautoja ja vaikka mitä. Zorro pelkää ihan älyttömästi sitä ryskettä ja pauketta ja ei tahdo aina uskaltaa edes nukkua, kun meteli on niin kova. On emäntämmekin ollut niin väsynyt siitä hommasta, silläkin ottaa korviin. Muutama päivä sitten meidän talon viereen tuli vielä sellainen toooosi korkea juttu, mikälie kurki. Minusta näyttää, että yltää melkein taivaaseen asti, ainakin melkein. Vielä me saadaan asua tässä, ilmoittavat sitten, kun tämä meidän rivitalokoti puretaan.

Niehka katselee talvista maisemaa. Mitä lie kuusikossa onkaan?

Zorro komeilee talvipäivänä.

Tuo emäntämme kävi taas sairaalareissun ja nyt sillä oli käsi paketissa, kun tuli kotiin. Miksihän sillä on vähän väliä aina joku paikka paketissa? Minä en oikein ymmärrä sitä asiaa. Jotain se on reumasta puhunut, en tiedä mikä se sellainen on. No, onneksi ei nyt tarvinnut mitään keppejä tai sitä ihme eevatelinettä. Kulki ihan normaalisti kahdella jalalla tällä kertaa. Nyt sillä ei vaan mahtunut sen käsipaketin kanssa mikään oma takki päälle, että olisi päässyt ulos, niin Minna toi Markon takin sille lainaan. Se mahtui ja olihan se Lahja hyvillään, että pääsi sitten ulkoilemaan. Nyt on takki jo palautettu omistajalleen, kiitos vaan lainasta!

Yksi outo juttu tapahtui tänään lenkillä. Minulla oli taas niin vilkkaat tassut, että olisin halunnut koko ajan mennä täyttä vauhtia eteenpäin ja kyllä se Lahja jaksoi komentaa minua vähän väliä, että ei saa vetää. Mutta kun oli niin paljon kaikkea kivaa, että olisin halunnut äkkiä joutua eteenpäin. Sitten Lahja sanoi minulle, että saat kyllä kohta postimerkin taka-puoleen... Huh huh, kuinka outoa puhetta! No, sanoi se sitten kotona, että enpä tietenkään minä sinua lähetä minnekään, sattui vaan niin kipeää leikattuun käteen, kun menit niin kovaa vauhtia. Mitenhän minä saisin tassuni rauhoittumaan, että kävelisin rauhallisesti vieressä? Zorrolle sitä ei tarvi kyllä opettaa, se kun aina nuuskii ja nuohoaa perässäpäin joka ikisen risun neljältä eri kantilta. Minä luen toisten koirien jättämistä ter-

veisistä vaan otsikot ja sitten vauhdilla seuraavaan paikkaan lukemaan. Zorro lukee joka jutun etu- ja takaperin.

Toissapäivänä minulla vasta vilkkaat tassut oli, kun käytiin Jyrkkäkoskella kävelemässä ja siellä oli poroja polun vieressä. Kyllä minä niin haluaisin niitä paimentamaan. Olenhan käynyt oikein poropaimennustessissäkin kerran. Siellä sain oikein luvan takaa viedä niitä toiseen aitaukseen.

Tammikuussa onkin kohta synttäreitä. Zorro täyttää 5.1. 10 vuotta. Ja minä 28.1. 9 vuotta. Aika vanhoja me jo ollaan. Mutta sitä ennen on joulukuu ja minua jännittää, että saadaankohan me jotain herkkuja lahjaksi. Tai vaikka jonkun uuden vinkulelun. Ollaan me oltu kyllä tosi kiltejä Zorron kanssa. Emännältämme ei kannata kysyä mielipidettä siihen asiaan, se saattaa sanoa mitä sattuu.

Me kaikki kolme toivotetaan oikein Hyvää Joulua kaikille Livon Sanomien lukijoille!

Niehka

Tarinassa mukana Zorro ja Lahja Nurmela (myös kuvat)

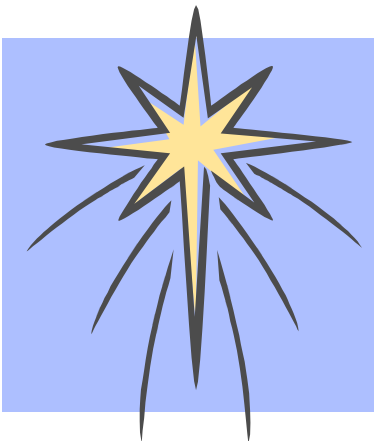

Joulutervehdyksiä

*Pikku Tonttu sipsuttaa
kurkkii ikkunasta.
Nurkat myös hän tarkistaa,
muistaa joka lasta.
Korvatunturilla pukin apuna häärii
lahjat, miljoonat, papereihin käärii.*

*Rauhallista Joulua ja
Onnekasta Uutta Vuotta
Livon sanomien lukijoille ja kaikille livolaisille!*

Toivottelee Rauni ja Raimo Niemi Sampilasta

*Taas kaikki kauniit muistot,
mun palaa mieleeni.*

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

*Paavo
Pirjo ja Risto sekä jälkikasvusto*

Sopimuksellisuuden alku Pudasjärvellä ja Livolla

Pudasjärven kaupunki päätti tämän vuoden tavoitteekseen aloittaa sopimukseen perustuvan yhteistyön ja toimintatavan palveluiden järjestämisessä. Kunnan velvoitteena olevien tai kunnan tarpeellisiksi katsomien palveluiden järjestäminen on kunnan vastuulla, mutta sopimusten kautta se pystyy teettämään työn niillä ihmisillä, yhdistyksillä ja yrityksillä, joilla se katsoo olevan parhaan toimintamahdollisuuden kulloisessakin tehtävässä.

Tänä syksynä syyskuun 16. päivänä pidettiin ensimmäinen palaveri liittyen uudenlaiseen työllisyyden hoitomalliin. Kaupungin työllistämistä edistävään LAAVU-hankkeeseen on suunniteltu ryhmätoimintojen osio, jonka tuottajaksi kaupunki etsi virkamiehistön ulkopuolisia toimijoita. Livokas ry:ssä harkittiin uutta ajatusta hetki, mutta oltiin hetimiten valmiita suunnittelemaan ryhmätoimintoja ja tekemään tarjous työstä. Ensimmäinen tarjouskilpailu toteutettiin ajalle 19.10.2015 - 18.4.2016, ja Livokas ry:n jättämä tarjous hyväksyttiin.

Ryhmätoiminnoissa on tarkoitus vahvistaa pitkään työttömänä olleiden henkilöiden osaamista taidoissa ja tiedoissa, joissa he kokevat olevansa omimmillaan. Samoin tarkoituksena on vahvistaa niitä asioita, jotka he kokevat elämässään heikoimmiksi lenkeiksi. Ryhmätoimintojen taajuudeksi on tässä vaiheessa sovittu 1 krt/vko.

Livolla ryhmätoimintojen toteuttaminen on lähtenyt hyvin käyntiin, kun Livokas ry on pystynyt työllistämään palkkatuella tai ohjaamaan kuntouttavan työtoiminnan muodossa ennätysmäisen suuren ja ahkeran työntekijäjoukon, kaikkiaan kymmenen henkilöä. Livon harrastusmahdollisuudet ovat hyvät eri tapahtumien ja kurssien muodossa. Lisäksi työntekijöille on hankittu henkilökohtaiset kuntokartoitukset ja kuntoliusuunnitelmat, joilla saadaan yleiskuntoa nostettua entisestään. Työntekijöitä myös koulutetaan työelämän perustaidoilla, kuten hygieniapassikoulutuksen, ensiapukoulutuksen ja muilla kunkin ryhmäläisen tarvitsemien taitojen koulutuksilla.

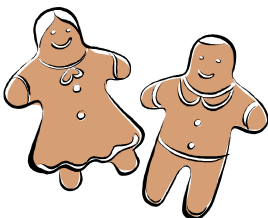
Toimintojen suunnittelussa ja ohjauksessa on suuri työ. Onhan työ Livokas ry:ssä pitänyt ennenkin organisoida, mutta tämän sopimuksen myötä työmäärä on entisestään lisääntynyt. Onneksi Minna Perttu pystyy tekemään omaan varsinaiseen työhönsä osa-aikaista työaikaakaan ainakin tämän jakson verran niin, että tehtävät saadaan järjestettyä. Kyläseuralle on suuri askel (ja vielä suurempi tietysti ihmiskunnalle), että tämän toiminnan kautta kylälle on syntymässä ainakin osa-aikainen ja toivon mukaan jatkossa kokoaikainenkin työpaikka.

Helppo yhtälö ei ole kyseessä, mutta jos reilussa kahdessa vuodessa LAAVU-hankkeen aikana saataisiin tämä ryhmätoimintojen malli hiotuksi niin, että myös muilla kuin Livon kylällä työllistämistä ja työvoiman kuntoisuutta parannettaisiin tällä menetelmällä, niin sitten oltaisiin jo ratkaistu melkoisen tärkeä tehtävä. Tulevaisuudessa Suomi tarvitsee kaikki työikäiset töihin, ja jokainen suomalainen tarvitsee työtä.

Anni-Inkeri

Joulutervehdyksiä

*Iloista joulumieltä kaikille livolaisille ja
Onnekasta tulevaa vuotta!*

Martta ja Timo Nevala perh. Kirsitörmältä

Uusi livolainen

Ullamaria taittelemassa joulukuusta.

Olen Ullamaria Stenius 58 vuotta. Lähtöisin Ala-Livolta Ojalan talosta (Martta ja Seppo Steniuksen tytär). Ensimmäisen luokan kävin koulua Kurenalan kansakoulussa, ja toisen luokan Ala-Livon supistetussa kansakoulussa, joka oli Alangon talossa. Kävin Livolla ala-asteen 3. ja 4. luokan Alavainion talossa ja opettajana oli Kyllikki Illikainen. Keskekouluun Rimminkankaalle pääsin neljän luokan jälkeen. Ylioppilaaksi kirjoitin 1976.

Hammashoitajaksi valmistuin vuonna 1977 Oulussa ja menin töihin Posiolle. Posiolta tulin Pudasjärvelle hammashoitajaksi syksyllä 1978. Pudasjärveltä kävin Helsingissä erikoistumassa ylempään hammashoitajan ammattitutkintoon 1980. Syksyllä 1980 muutin Kemien kaupungin palvelukseen ja olin Lapin läänin ensimmäinen virassa oleva ”erikoishammashoitaja”. 1984 kesäkuussa muutin Rovaniemelle, jossa vierähti 30 vuotta. Olin ensin Rovaniemen maalaiskunnan ja myöhemmin Rovaniemen kaupungin, palveluksessa suuhygienistinä (entinen ”erikoishammashoitaja”). Työstäni jouduin jäämään osatyökyvyttömyys-eläkkeelle 2007 ja kokoaikaisesti 2010.

Rovaniemellä perustin perheen ja sain kaksi lasta, joilla molemmilla on yksi lapsi. Olen siis mummi. Kävin yksi ja puoli vuotta pohjoisessa Inarissa asti, mutta sitten alkoi tuntua, että haluan palata kotikylälle takaisin. Halusin palata lähemmäs vanhempiani ja veljeni perhettä. Tasan 35 vuoden jälkeen tulin takaisin Pudasjärvelle.

Harrastan valokuvausta, sauvakävelyä, lukemista ja yhdistystoimintaa. Tykkään seurata englantilaisia poliisisarjoja tv:stä ja kirjoitan blogia netissä (uukka.blogspot.com). Blogissani on itse ottamiani valokuvia ja havaintoja esimerkiksi metsäretkiltäni luonnosta.

Olen pitänyt asumisesta Livon koulun uudistetussa asunnossa. On ollut mukava tavata vanhoja tuttuja ja saada uusia tuttuja. Talolla pääsee myös harrastamaan erilaisia kädentaitoja, mikä on ollut yksi harrastuksistani aina. Kiitän tästä mahdollisuudesta Livokkaan aktiiveja toimijoita sekä toivotan kaikille rauhallista joulua ja onnellista vuotta 2016!

Marjukka Määttä

Metsästyskauden avaus

Syyskuun viimeinen viikonloppu. Metsästäjille koitti vuoden kohokohta. Silloin pääsivät metsämiehet/-naiset ja koirat mieliharrastuksen pariin, alkoi hirvenmetsästys.

Kokki Kolmonenkin suunnisti Livon koululle patojen ääreen. Hernekeittoa perinteiseen tapaan tarjoiitiin seurojentalolla ja pannarikahvit kodalla. Väkeä oli entiseen tapaan reilusti yli puolensataa.

Onnea metsästyksen!

Kokki Kolmonen

Hirvipeijaat 2015

Livon metsästysseura piti peijaat koululla jo perinteiseksi muodostuneena römpän ensimmäisenä pyhänä. Valmistelu aloitettiin jo pari päivää aikaisemmin torstaina, perjantai oli taas varsinainen työpäivä. Onneksi meillä on hyvä tottunut porukka, jolla ei mene sormi suuhun ruoan laitossakaan. Koko hirviporukka oli touhussa mukana täysin siemauksin.

Lihaa oli varattu n. 45 kg. Se käristeltiin ja kiehuteltiin, lisättyinä lisukkeet, joita pääkokkina en suostu sanomaan, näin resepti pysyy vain minulla. Perunan kuorinta-partio saapui kuorittujen perunoiden kanssa kahvitauolle hirviporukan vajalta, jonka pesuhuoneessa perunat kuoritaan koneella. Urpo U-I oli pottupuolen vastaavana.

Peijaisvieraat jonottamassa liukasta hirvikäristystä.

Keittiössä hääräsi porukka täysillä, välillä kahvia siemailen ja paikkoja järjestellen. Illansuussa käristys alkoi olla valmista ja perunat ja muut lisukkeet omilla paikoillaan. Pöytien ym. järjestelyt sujuivat rivakasti Minnan komennossa, olihan tätä reenattu jo monena vuotena. Käristys jätettiin muhimaan toki sitä vähän maisteltiin ja todettiin, että maukasta on. Liekö joku vielä illan aikana kävässy kannen raosta makustelemassa.

Lauantaiaamuna tepastelin paikalle kahdeksan maissa ja pian alkoi porukka kokoontua loppujärjestelyjä varten. Tehtiin tehtäväjako kuka tekee mitäkin. Kello alkoi lähestyä puolta päivää ja kyläläisiä saapui paikalle tasaiseen tahtiin. Puolilta päivin tupa oli miltei täynnä, joten homma käyntiin. Koivukankaan Leo ehdotti ruokapuolen konkarina, että annostellaan ja tarjoillaan jonossa oleville valmiiksi, joka osoittautuikin hyväksi asiaksi, koska se nopeutti jonon etenemistä.

Ruoka näytti maistuvan erittäin hyvin ja santsata sai. Kyselin siinä välissä, että onko käristys tarpeeksi liukasta nieltäväksi. Kuulemma oli. Syönnin jälkeen ryyppättiin kahvit ja sitten pitämään huutokauppaa. Tällä kertaa käristystä ei jäänyt kaupattavaksi, mutta hirvijauhelihaa oli n. parikymmentä kiloa, josta osa jäi arpajaisiin. Huutokaupan jälkeen arvottiin hirven lapa n. 16 kiloa ym. Pääpalkinnon voitti Leo Koivukangas, joka puolitti sen arvan nostaneen Jorma Pertun kanssa.

Peijaisissa oli hyvä ja leppoisa tunnelma. Väkeä oli paikalla n. 140 henkilöä. Saatiinpa livolaisilta leuka kiiltämään, oli se käristys sen verran liukasta.

SUURET KIITOKSET MAAN OMISTAJILLE, ETTÄ ON SAATU TALLUSTELLA MAILLANNE. Kiitokset myös metsästyskavereille peijastalkoista.

Alpo

Joulutervehdyksiä

Hyvää Joulua kaikille!

Alpo ja Aira

Maa- ja kotitalousnaisten terveiset

Pidimme maa- ja kotitalousnaisten syyskokouksen maanantaina 30.11.2015 klo 18.00. Samalla söimme joulupuuroa pikkujoulujen merkeissä. Meitä oli paikalla kaikkiaan 15 naista. Maittavan jouluateria oli keittänyt ja laittanut tarjolle Livokas ry:n henkilökunta. Joululaulusikermän laulettuamme, kävimme jouluaterialle. Jouluateriaa syödessämme oli aikaa rupatella syksyn kuulumisia. Vatsat saatuamme täyteen pidimme syyskokouksen.

Takana vasemmalta: Leila Juutinen, Minna Karppinen, Anneli Illikainen, Maila Uusi-
Illikainen, Helinä Valkola, Ulla Salmela, Virve Stenius, Irma Perttu ja Pirjo Tuovila.
Edessä vasemmalta: Rauni Illikainen, Liisa Puolakanaho, Esteri Riihiaho, Eila Veteläinen ja Tarja Tomperi (kuva: Emil Koivukangas).

Kokouksen toimihenkilöiden valinnan jälkeen luin ensi vuoden 2016 toimintasuunnitelman jonka olimme laatineet johtokunnan kokouksessa. Syyskaudella kaikkien kiireiden vuoksi emme ole kerinneet järjestämään käsityöiltoja. Kevään käsityöillat aloitamme 7.1.2016 klo 18:00 Livon koululla nyyttikestien merkeissä, iltaan voi tuoda ken haluaa jotain tarjottavaa. Toivotamme kaikki tervetulleeksi maa- ja kotitalousnaisten käsityöiltoihin/toimintaan mukaan.

Virallisia kokouksia meillä on kaksi kertaa vuodessa keväällä ja syksyllä, sekä käsityöillat mitä pidämme emäntien kotona tai Livon koululla. Ruokakurssi on suunnitteilla kevään tai syksyn aikana pidettäväksi, aihetta ei ole vielä päätetty. Virkistysretken teemme puikkariin uimahalliin kevään aikana, mietitään kevätkokouksessa milloin. Toukokuun aikana on meidän joka vuotuinen tienvarsitalkoot, päätteeksi kokoonnumme makkaran paiston merkeissä koulun rannan laavulle. Suunnitteilla on myös toukokuun alkupuolella Livon koululla järjestettävä koko kansan hemmottelupäivä. Maa- ja kotitalousnaisten jäsenmaksu on 3 €/vuosi. Vuokrattavana kahviastioita ja liinoja, vuokrauksesta huolehtivat Ulla ja Pirjo.

Kokouksen päätteeksi joimme joulutorttukahvit, lauloimme joululauluja ja arvoimme arpajaispöydän lahjoitukset. Arpajaisten tuotto menee Livon maa- ja kotitalousnaisten toiminnan tukemiseen. Kiitos kaikille arpajaispalkintojen lahjoittajille.

Illan päätteeksi oli joululahjojen aika. Pikkujoulun merkeissä rauhoitumme joulun viettoon.

Lämmin kiitos kaikille osallistujille maa- ja kotitalousnaisten kokoukseen ja pikkujouluun.

*Lämmin joulumieli
4 rkl joulun taikaa
riipaus herttaista hymyä
hyppysellinen lumihiutaleitten tanssia valkealla nietokßella
ruokalusikallinen jouluisia sävelää
2 hyppysellistä joulukuusen tuokßua ja kynttilöiden pehmeää valoa
3 ripausta lahjakäärön rapinaa*

maustemitallinen jouluherkkujen huumaavia tuoksuja
2 kauhallista touhukasta jouluvilskettä ja iloista yhdessäoloa
kauhallinen lasten riemukasta ilonpitoa
Höystä vielä maun mukaan ripauksella lahjatoivomuslistaa.
Valmista rakkaudella ja hartaudella, lämmöllä ja ilolla.
Sekoita ainekset varovasti oikeassa suhteessa.
Voit maun mukaan lisätä joulumieleen vaičkapa
tähtien tuiķetta, joulupukin reen kiskatusta ja joulurauhaa.
Oikealla reseptillä lämmin joulumieli säilyy sydämissä pitkään.

Oikein Lämpöistä Joulua sinulle ja läheisillesi ja Kaikkea Hyvää Uudelle Vuodelle 2016!

Tarja

Joulutervehdyksiä

Iloista Joulua
ja Onnellista Utta Vuotta kaikille livolaisille!

Esa ja Ritva Uusi-Illikainen perh.
sekä Serko ja Jurri

Olķoon joulun tunnelma
Aito, lämmin, juhlava.
Uusi vuosi puolestaan
Tuokoon onnen tullessaan.

Jouluisin terveisin,
Aaro ja Pirjo Iistä

Rauhallista Joulua
ja Onnellista Utta Vuotta
kaikille livolaisille

Irja Niemi

Rauhallista Joulua ja
Onnellista Utta Vuotta!

Lüisa ja Niilo

Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 11.10.2015 klo 12

Läsnä oli 12 yhdistyksen varsinaista jäsentä.

PÖYTÄKIRJA

1. **Kokouksen avaus**
Livokas ry:n puheenjohtaja Vesa Salmela avasi kokouksen ja toivotti kokousväen tervetulleeksi.
2. **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
3. **Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi**
Esityslista hyväksyttiin kokoukselle työjärjestykseksi.
4. **Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta**
Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Matti Törmänen ja sihteeriksi Anni-Inkeri Törmänen.
5. **Kahden pöytäkirjantarkastajan ja ääntenlaskijoiden valinta**
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Liisa Aho ja Irma Perttu. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
6. **Vuoden 2014 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajain niistä antama lausunto**
Anni-Inkeri Törmänen esitteli vuoden 2014 vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen ja Matti Törmänen luki tilintarkastajain niistä antaman lausunnon.
7. **Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille**
Tilinpäätös vahvistettiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille.
8. **Vuoden 2016 jäsenmaksun, kannatusmaksun, ja yhteisöjäsenmaksun suuruus.**
Päätettiin säilyttää henkilöjäsenen jäsenmaksu viidessä (5) eurossa vuodelle 2016. Kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan.

Yhteisöjäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 100 euroa, joka sisältää Livon sanomien vuosikerran sekä nimen Livon koulun ilmoitustaululle.
9. **Vuoden 2016 toimintasuunnitelma ja talousarvio**
Anni-Inkeri Törmänen esitteli ensi vuoden 2016 toimintasuunnitelman ja talousarvion. Kokous hyväksyi ne vuoden 2016 suuntaviivoiksi.
10. **Hallituksen jäsenten vaali erovuoroisten osalta (Minna P. ja Kauko U-I).**
Valittiin edelleen jatkamaan hallituksessa Minna Perttu. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Aaro Juutinen.
11. **Kahden toiminnantarkastajan ja kahden varatoiminnantarkastajan valinta**
Valittiin toiminnantarkastajiksi Valteri Kojo (varalle Tarja Hemmilä) ja Yrjö Perttu (varalle Risto Puhakka).
13. **Yhdistyksen kokousten kokouskutsutapa ja sanomalehti, jossa kokouskutsu julkaistaan**
Päätettiin jatkaa entistä käytäntöä julkaisemalla kokouskutsu Iijokiseutu -lehdessä.
14. **Kyläsuunnitelman päivitys**
Väestötiedot yritetään saada ajan tasalle taulukoihin.

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi:

- poistetaan rantayleiskaava, koska se valmistuu 14.10.2015.
- lisätään kylämaiseman kannalta keskeisten maisemakohteiden hoidon suunnittelu ja hoito
- lisätään koulun ja seurojentalon pihuille rakennettavat varastorakennukset

15. Kylää koskevat hankkeet

- Seurojentalo Ruostehovin kunnostuksen 4. ja 5. vaihe
- Taidekehrä –hanke 1.1.2013-31.12.2015, RAY
- Livojoen putaat –kunnostushanke
- LAAVU-hankkeelle annettu tarjous ryhmätoimintojen järjestämisestä

Anni-Inkeri esitteli hankkeiden nykytilanteet. Merkittiin hankkeet tiedoksi.

16. Muut asiat

Anni-Inkeri esitteli hankkeiden nykytilanteet. Merkittiin hankkeet tiedoksi.

17. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.40.

Livolla 11.10.2015

_____
Matti Törmänen (pj.)

_____
Anni-Inkeri Törmänen (siht.)

_____
Irma Perttu (ptk:n tark.)

_____
Liisa Aho (ptk:n tark.)

Joulutervehdyksiä

*Liekki lämmin kynttilästä,
syttyy ihmissydämeen,
matkan arjen hämärässä teen,
juhlaan jouluiseen.
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2016!*

Irma

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta livolaisille!*

Lopakän perhe

Juicen risainen elämä

Historiaansa myös Pudasjärveltä

Vuosi sitten joulumarkkinoille ilmestyi Antti Heikkisen (ei Pärjänsuolta) kirjoittama kirja Juice Leskisen elämän vaiheista kaikkine saavutuksineen, iloineen ja murheineenkin. Risainen elämä- nimisessä kirjassa on tuhti siivu Juicen elämästä alkaen juankoskelaisesta ujouden vaivaamasta, huonohampaisesta ja tyttöjen hylkimästä lapsukaisesta ja nuorukaisesta, päättyen Tampereen ajan sairaaloihin loppuvaiheisiin ja ennenaikaiseen kuolemaan. Varmaan opuksessa jäi hyvinkin paljon kertomattakin, mutta Juicen faneille kirjassa on kuitenkin roppakaupalla mielenkiintoisia juttuja hänen ystäviensä ja muusikkokavereidensa kertomana suurin sitaatein ja suurin sanoin. Kirjasta löytyy sivuja lähes viisisataa!

Kirja on pudasjärveläisittäin mielenkiintoinen, sillä vierailihan Leskinen bändeineen Pudiksella useampaan otteeseen. Itselläkin oli kunnia seurata hänen esiintymistään Jyrkkäkoskella kahteenkin kertaan, sekä kertaalleen Posion juhannusjuhilla, kuin myös kertaalleen Evijärvellä. Joka kerta noissa näkemissäni sessioissa oli käsin kosketeltavaa se, että kuinka ammattitaitoinen bändi Juicella kulloinkin oli, vaikka tarina kertoo, että hän valitsi soittajansa pitkälti myös sen perusteella, että kuinka hauskaa he osasivat viettää keikkabussissa.

Leskisen bändeissä soitti paljon lahjakkaita muusikoita nuorena kuolleesta kitaristista Petteri Salmisesta (myös pianisti ja sen soittimen opettaja) ja kosketinsoittajasta Anssi Tikanmäestä lähtien. Vierailipa siellä aikoinaan myös Sakari Kuosmanen, joka kyseisessä kirjassa mainitsee sen, että hän ei ole ikinä soittanut niin lahjakkaassa bändissä mitä Juicen Grand Slam oli. Se on häneltä paljon sanottu se. Merkillepantavaa on sekin että Juicen bändeissä soitti ainakin kolme Kemistä lähtöisin olevaa muusikkoa ja soittipa yhdessä hänen alkuaikojen bändissään yksi Kiimingin Alakylästä lähtöisin oleva rillipää, joka myös tuolloin lauloi ja laulaa edelleenkin, sittemmin ja nykyisinkin on myös kansanedustaja.

Kirjassa selviää sekin todella yllättävä seikka, että Jussi, kuten hänet ystäväpiireissä tunnettiin, maksoi muusikoilleen samaa palkkaa kuin itselleen - vain roudarit ja autokuskit saivat yllättäen parempaa palkkaa!!! Yleensä lienee tulonjako vastaavissa porukoissa täysin erilainen! Tähti ottaa mitä ottaa ja muut mitä jää!!

Juicen keikoilla oli aina humoristinen tunnelma, niin myös noilla näkemilläni Jyrkän keikoilla, joiden vuosilukuja en enää muista. Pauli Matti Juhani Leskinen (joka myöhemmin muutti nimensä muotoon Juhani Juice Leskinen) suorastaan odotti kappaleiden välillä, että yleisön seasta hänelle huudellaan ja auta armias, kun silloin tuli sanan säilää enempi tai vähempi takaisin,- usein enempi ja enempi ilkeästi-kin.

Juice Leskinen

Pudasjärveä muistellaan kirjassa kahteenkin otteeseen. Sivulla 175 on lainaus erään Juicen lähipiiriläisen päiväkirjasta lapin rundilta vuodelta 1975 näin: ”Yleisössä pyöri niin bändäreitä kuin poroisäntiäkin, jälkimmäiset kävivät vilpittömin mielin illan aikana pyytämässä Kotkan ruusua. Pudasjärvelle mennessä keikkabussi lipsahti ojaan, mutta onneksi paikallisen tiemestarin talon kohdalla. Kunnan sora-auto kiskaisi bussin tielle ja tanssipaikalla annettiin tunnin myöhästyminen anteeksi. Keikkajärjestäjien kanssa väännettiin satunnaisesti peistä palkkatilitysten oikeellisuudesta”.

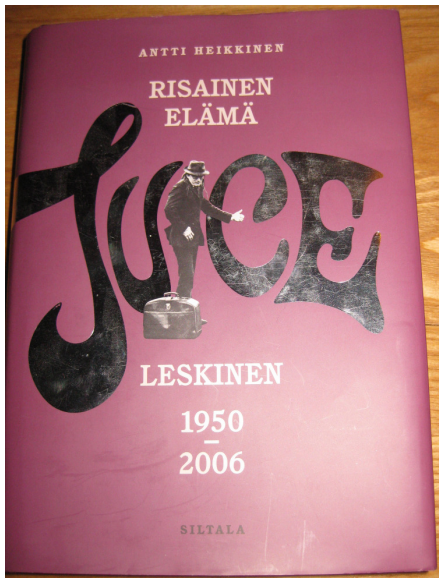
Sivulla 329 on Erkki Tuomiojan (toiminut mm. ulkoministerinäkin) muistelu, kun hän oli juossut maratonin heinäkuun 20. päivä vuonna 1985. Kyseisen päivän iltana Pudasjärven Jyrkkäkoskella esiintyi Juice Leskisen bändi Grand Slam. Sinne Erkkikin vaimoineen yhdessä Liisa Jaakonsaaren (nykyinen europarlamentaarikko) ja tämän puolison kanssa päätti suunnata: ”Majoitumme paikalliseen hotelli Kurenkoskeen ja kukas ravintolassa istuukaan ellei maestro Leskinen itse. Lyöttäydymme seuraan ja istumme pari tuntia Juicen, Ila Louerannan ja muiden Grand Slamien soittajien kanssa huulta heittäen. Istumme siinä lähes kaksi tuntia ennen kuin

*soittajat laittautuvat Jyrkkäkosken lavalle, ja sinä aikana Juice ehtii imeä aika monta kaljaa, ja lienee jo ime-
nyt aika monta ennen tuloammekin. Kovin terveelliseltä ei tämä Juicen keikkaelämä vaikuta, tupakka nyt tie-
tenkin palaa jatkuvasti- myös myöhemmin lavalla esitysten aikana, mikä tuskin kauheasti kehittää ääntä.*

*Omalla tavallaan kiteytyneen kuvan keikkaelämästä antaa Louerannan Ila, joka kertoo hätkähtäneensä kun
hänen kolmivuotias lapsensa lausui heidän keikkabussissaan ensimmäisen kerran käydessään ja sitä vähän
aikaa katseltuaan, että ”teillähän on täällä bussissa erikseen nukkumapuoli ja juomapuoli.”*

*Juice ei tunnetusti tykkää demareista- hänen mukaansa vaarallisia ympäristömyrkyjä ovat mm. DDT, PCB ja
SDP- ja se käy ilmi jutustellessammekin, joskin minun suhteeni hän on valmis vähän joustamaan, koska sen-
tään ajattelen omilla aivoillani. Jopa niin että Juice koittaa värvätä minua Tampereen kaupunginjohtajaksi.
Ei taida onnistua, totean, sillä Treen demarit tykkäivät minusta yhtä paljon kuin minä heistä. Juice koittaa
myös värvätä meitä mukaansa pariksi viikoksi keikkakiertueelle ja Hämeeseen purjehtimaan. Voisi se hetken
olla mielenkiintoistakin, mutta elämäntapani tuskin kauheasti istuu Grand Slamin kanssa yhteen pidemmäksi
aikaa.*

*Juicen keikka alkaa kymmeneltä ja puoli tuntia ennen heitämme hänet ja Ila Louerannan Pudasjärven Urhei-
lijoiden Jyrkkäkoskelle ja pääsemme bändin autonkuljettajan siivellä maksamatta sisään.*

Antti Heikkisen Juice-kirja

*On päälava ulkoilmassa ja sen vieressä erikseen katettu tanssilava sekä
vielä diskorakennuskin. Kovasti kansoitettussa diskossa soi koko ajan
levynsä ja siellä riittää tanssijoitakin. Sisälavalla soittaa joku tango-
orkesteri, mutta sen osa mahtaa olla tosi turhauttava.*

*Täytyy kuitenkin todeta, ettei Juice ole tänään parhaassa vedossa. Sen-
kin huomaa, ettei porukka ihan selvä ole. Tosin ulkoilmapaikka ja jäy-
känpuoleinen yleisökään eivät varmasti houkuttele bändistä parasta
ulos. Juicea ei kuitenkaan kivetetä, niin kuin hän etukäteen kertoi pudas-
järveläisillä tapana olevan”.*

Risainen elämä- kirja tuo esiin Leskisestä yllättäviäkin piirteitä ujouksi-
neen, nerouksineen, ahdistuksineen, olipa hän joidenkin mielestä vaikea
luonnekin, jne. Mutta olisiko hänestä kehittynyt ilman noita ominaisuuksia
kaikkien aikojen paras suomalainen sanoittaja, ja osasipa hän sävel-
tääkkin, toimia kääntäjänä, kirjailijana ja runoilijanakin; niin ja lauloikin
hän, vaikka antoi bändinsä soittajille tilaa myös laulamisenkin suhteen.
Niin ja julistipa hän aikoinaan yksipuolisesti ilman suurvaltojen lupaa
takapihalleen ydinaseettoman vyöhykkeenkin! Se julistus lienee pitänyt

ydinasevaltiot loitolla Tampereelta!? Ja ehkä Isisinkin?

Kirja kertoo myös sen kun Leskinen suuriin veroihinsa tuskastuneena purki huoliaan presidentin linnanjuhli-
sa tuolloiselle valtiovarainministerille Sauli Niinistölle. Niinistö oli todennut että onneksi olkoon, sinullahan
täytyy silloin olla suuret tulot! Juice oli vastannut: ”Haista sinä Niinistö ...u!” Todettakoon se, että herrat
Leskinen ja Niinistö olivat jo ennestään tuttuja toisilleen sillä he olivat jo aiemmin jonkin verran pyöri-
neet samoissa musiikkipiireissä. Nyt toinen on haudassa ja toinen linnassa. Jaksamista molemmille!!!

Kun Juicen biisejä kuuntelee vähänkään antaumuksella, niin niiden sanoituksista löytyy käsittämättömän pal-
jon sanomaa ja oivalluksia sen sijaan, että toisteltas muutaman lauseen mitäänsanomattomuuksia, kuten liian
monessa muiden tekemissä sanoituksissa pakkaa olemaan. Leskisen sanoituksista löytyy eri kuuntelukerroilla
erilaisia asioita rivien väleistäkin.

En ole varma että mainittiinko tuossa kirjassa sitä, että Juice teki jonkun verran yhteistyötä eri uskontokun-
tienkin kanssa. Olihan hän kutsuttuna vieraana joissain heidän kokouksissaankin.

Kuunnellaanko Joulun ja Juicen kunniaksi ja hänen muistokseen vaikka hänen joululauluistaan se kuuluisin: Sika! Se löytyy ainakin hänen julkaisemaltaan joululevyltä ja tietysti sieltä kaikenkattavasta netistä.

Hyvää Joulua ja parempaa tulevaa vuotta ihan kaikille tästäkin kirjoituksestani huolimatta!

Kokko Timppa Livolta (myös kuvat)

Joulutervehdyksiä

*Metsästä kuuluu kummaa ulinaa,
karvakuonojen kuorolaulantaa,
tahtia lyövät Rino ja Puppe,
yössä heiluu karvainen tassu,
kukaan ei toistansa kiusaa nyt,
kun joulun tähti on syttynyt.*

Tahdomme sullekin toivottaa joulun ihanaa aikaa ♥

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2016!

Laura

*Pinnan lumen valkoisen,
rikkoo pienten askelten,
jäljet, jotka johdattaa,
ovelle, johon hiljaa kolkuttaa,
Mukanaan tuo tonttu tupaan pieneen
Joulun taian joka mieleen.*

Hyvää Joulua!

Minna ja Marko

Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2016

* Livon koulun käyttömaksut kylällä toimiville yhdistyksille:

- 100 €/vuosi, sisältäen tiedotustilaa Livon Sanomissa TAI
- 50 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti.
- 10 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali

* Livon koulun käyttömaksut muille:

- 100 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin voi kuitenkin pitää avoinna.
- 150 €/tilaisuusvuokra, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin pitää olla kiinni.
- 30 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali

* Käyttömaksut yksityisille ihmisille käsityöharrastuksissa:

- 20 €/vuosi
- 2 €/kerta

* Livokkaan

- astiavuokra 20 €/kerta
- isojen kattiloiden vuokra 1 kpl 3 €, 2 kpl 5 €
- perkolaattorin vuokra 20 €/kerta
- lämpölevyn vuokra 10 €/kerta
- juhlateltan vuokra 100 €/vrk tai 150 €/2 vrk (sis. 4 pöytää ja 8 penkkiä)

* Jäsenmaksut 2016

- henkilöjäsenen jäsenmaksu 5 €
- kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan
- yhteisöjäsenmaksu 100 €, sisältäen Livon sanomat -lehden vuosikerran

* Livon Sanomien vuoden 2016 tilaajahinta 22 €/vuosi ja irtonumeron hinta 8 euroa

* Livokkaan saunan hinnasto

- hinta 5 €/hlö
- minimihinta lämmityskerraksi 10 € ja maksimihinta 50 €
- vuokralaisille vuokraan kuuluu 2 saunakertaa/vko, ylimääräiset saunakerrat 10 €/kerta
- säännöllisiltä saunojilta (esim. 1 krt/vko) peritään tuntihinta 10 €/h.
- perhesauna 20 €/1 h (2 aikuista ja 2 lasta)

* Pesukoneen käyttömaksu 4,50 €/kerta, kuivausrummun käyttömaksu 5 €/kerta

* Vaunualueen hinnasto:

SÄHKÖPAIKAT

- kesävrk 15 €
- talvivrk 20 €
- kesävko 90 €
- talvivko 120 €
- kesäkausi 220 €
- talvikausi 340 €
- vuosihinta 500 €

ILMAN SÄHKÖÄ

- kesävrk 10 €
- talvivrk 10 €
- kesävko 50 €
- talvivko 50 €
- kesäkausi 150 €
- talvikausi 150 €
- vuosihinta 250 €

Kesäkausi 1.5. – 30.9., talvikausi 1.10. – 30.4. Kumpikin kausi sisältää 60 käyttövuorokautta.

Telttapaikka 10 €/vrk.

Majoittujille kuuluu hintaan ilmainen internetinkäyttömahdollisuus.

Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat 2. jakso

Vihreäkantinen vihko ajalla 24.6.1941 – 4.7.1942

1.3.1942

Pakkastuisku.

2.3.1942

Hyvä ilma.

3.3.1942

Menin kenttäsairaalaan.

4.3.1942

Ryssien lentokoneet (12 kpl) pommittivat sairaalan lähiseutua, vahinkoja ei liene tullu.

5.3.1942

Päysin pois sairaalasta, kylmä tuisku.

6. - 9.3.1942

V.p:tä. Tuiskua ja pakkasta, hyvää ja huonoa ilmaa. Rauhallista.

10.3.1942

Pakkanen. Tili 156 mk.

11. - 12.3.1942

Kylmä pakkasviima. Nykyisin, kun on kirkkaat päivät, on lentotoiminta vilkastunut, miltei joka päivä kuuluu ja näkyy kummankin puolen lentokoneita.

13. - 14.3.1942

Kovat pakkaset, jopa 40 astetta auringonnousun aikoin.

15.3.1942

Hyvä ilma. Suuret hiihtokilpailut ammuntoineen, mäenlaskuineen (mm. 17 – 18 metrin hyppjä) ym.

16.3.1942

Pakkanen jälleen.

17. - 18.3.1942

Pakkasta ja lumikuuroja.

19.3.1942

Lähti taas vanhoja miehiä siviiliin. Nyt niin omituisesti, että Raahen SK-piiristä kolme ikäluokkaa 1905 - 1907 syntyneet ja kaikista muista piireistä vain yksi ikäluokka 1905 syntyneet. Ei siis päästy vieläkään! Tällainen epätasaisuus synnyttää pahaa mieltä tänne jäävissä. Mistä sitten tällainen johtunee?

20. - 29.3.1942

Lomalla. 19. päivän iltana lähin ja läpi yön oli tulo (Vuonnisessa on tarkastuspaikka lomalaisille). 20. päivänä pääsin kotiin. Marianpäivän aikaan oli kova lumituisku monta päivää (ankarin koko talvena). Loma-aika kuluu liiankin pian, se on siviilielämä tähän verraten niin kuin jotain juhla-aikaa. Tuntuu hankaleelta lähtiä takasi tänne, vain ei auta.

29.3.1942

Lähin kotoa. Pääsin Kurenalle ennen rajumyrskyä, joka puhkesi iltapäivällä ja kesti puoliyöhön. Se oli niin hirmuinen lumimyrsky, että harvoin eläessään näkee sellaista. Tiet tukkeusi niin, että autot myöhästyi. Kurenalta pääsin lähtemään vasta 31. päivän aamuna ja puoliyön aikaan tultiin tänne perille (loma ylitty pari vuorokautta). Täällä on samoin aikoin ollu myös kovat tuiskut. Ryssä on kovasti liikehtinyt nykyisin "Röhön" seudulla, vain ei lie isompia saanu aikaan?

Toimittajan terveiset

Huh, huh, mikä syksy! Koko syksy on ollut melkoista remonttia! Hannu aloitteli remonttikauden jo heinäkuun lopussa toisen vuokra-asunnon osalta ja murari Antti Linatti lokakuun puolen välin jälkeen Ruostehovilla. On siinä saanut useampikin juosta kaupassa hakemassa tavaraa ja tutkia tori.fi:tä hyvien käytettyjen tavaroiden toivossa. Mekin Markon kanssa haettiin kahteen otteeseen kaappeja yhdestä purettavasta talosta Oulusta. Eka reissu alkoi siten, että ajelimme sinne innoissaan (tai ainakin minä) Yrjöltä lainatulla pakettiautolla ja peräkärryllä sillä meiningillä, että kävästään siellä ja käydään vielä kaupassa omillakin asioilla. Perillä selvisikin, että ei ne kaapit niin helpolla irtoakaan (ja olivat vielä painavia kuin mitkäkin) ja kas kummaa, eipäs lähde enää Yrjön autokaan käyntiin. Niin siinä sitten kävi, että jouduimme tilaamaan avuksi Pertun Lassen pakettiautonsa kera. Survoimme Yrjön auton täyteen kaappeja ja pakkauduimme Markon kanssa Lassen pakettiautoon peräkärryn kera ja niin Lasse lähti lauantai-iltana kускаamaan meitä Livolle ja Yrjön auto jäi odottamaan hinausautoa... Positiivista tässä reissussa oli se, että tulipahan käytyä Annen ja Lassen hienossa vastaremontoidussa kodissa kylässä. Yrjön autolla oli sitten hieman pidempi Oulun reissu. Se taisi olla kuukaudenpäivät pajalla korjattavana. Taisi olla viimeinen kerta, kun lainaan kenenkään autoa. Suuri kiitos Lasselle vaivannäöstä!

Ei voi muuta sanoa kuin, että onneksi rempat ovat ohitse! Uusi vuokralainen pääsi muuttamaan lopultakin kokonaan pintarempattuun asuntoon marraskuun puolivälissä ja Ruostehovillakin uuneja on päästy jo lämmittelemään sen verran, että uuninkyljet ovat olleet välillä suorastaan kuumia! On kyllä aika mahtavaa, että Taloa pystyy jo nyt käyttämään läpi vuoden! Tässä vain kohta odotellaan Askon rieskantekorssia Talolle...

Meillä on ollut huikea määrä työntekijöitä tänä syksynä! Alun perin ehkä ei ollut tarkoitus ollut palkata näin paljon väkeä talvea vasten töihin, mutta tämä on ollut kaikin puolin oikea ratkaisu. Meillä on taas mitä kivempaa sakkia töissä ja onneksi lähes kaikki taitavat jatkaa vuoden vaihteen jälkeenkin. Naiset: Martta, Anita, Tarja, Valentina, Marjukka ja Sirkka ovat ahertaneet Koululla kovasti monenlaisissa arjen peruspyöryksissä ja tapahtumissa ja miehet: Hannu, Asko, Jouni ja Teppo ovat tehneet melkoisen työn vuokra-asunnon ja Ruostehovin kanssa. Ei voi muuta kuin kehua ja kiittää kovasti kaikkia! Hienoa työtä olette kaikki tehneet! Nyt myös kannattaa muistaa, että koska meillä ensimmäistä kertaa talkkareita talvellakin töissä, niin heitä on mahdollisuus työllistää talvellakin mm. lumitöihin ja sisäremppeihin. Myös kotiapua meillä on talvellakin tarjolla.

Tänä syksynä olemme aloitelleet myös ”matkatoimistopalvelua”. Olemme järkänneet reissun Luulajan kirppikselle lokakuussa ja joulukuussa ostosmatkan Ikeaan. Suunnitelmassa on ensi keväänä huhtikuussa uusia Luulajan reissu ja tehdä myös matka Tuurin kyläkauppaan. Tuurissa olisi suunnitelmissa olla oikein yötä. Lähtö olisi varmaan perjantaina töiden jälkeen ja paluu lauantaina. Sain juuri tarjouksen reissusta ja sitä pitää alkaa tosissaan suunnittelemaan joulun jälkeen. Kannattaa siis seurata ilmoittelua. Tuurin ostosreissu on varmaan tammi-helmikuussa.

Juhlimme kauneimpien joululaulujen kera joulujuhlaa su 13.12. Tilaisuus oli oikein lämminhenkinen ja joulun tunnelmaa nostattava. Ohjelmaakin oli kertynyt yllättävän paljon ja kinkunpainoakin arvattiin kovasti. Kinkunpainonarvaukskilpailun voitti tänä vuonna Taimi Perttu, joka olikin kovin ilahtunut voitostaan. Myös molemmat mantelit löytyivät puurosta ja niitä kilvan esiteltiin koulun keittiössä todisteena siitä, että tällainen flaksi on nyt käynyt. Mantelinlöytäjät Tuomas Törmänen ja Vilja-Elina Törmänen saivat kotiin mukaansa hienot kirjoista taitellut kuuset.

Juhlassa perinteisesti paljastettiin myös vuoden kyläläinen, joka tänä vuonna ansaitusti oli Jarkko Tarujärvi. Ilman Jarkon suurta apua olisimme joutuneet lyhentämään Koulun aukioloaikoja alku vuonna. Jarkko on myös aina apuna, kun joku apua tarvitsee, ja on ollut sitä jo usean vuoden ajan sekä Koululla että muuallakin. Tänään Koululla ollessani kuulin, kun Niilo kehui, että ei olisi voinut titteli parempaan kohteeseen mennä. Olen kyllä itse aivan samaa mieltä. Jarkko on todella tärkeä koko Livokkaan toiminnalle. Kiitos Jarkko Sinulle ja kovasti vielä onnea valinnasta! Ilman Sinua emme enää pärjäisi!

Itselleni suurin asia tälle syksylle on se, että olen marraskuun alusta asti ollut osittaisella virkavapaalla maistraatin töistä. Sen ansiosta olen saanut olla keskiviikkoisin Koululla töissä ja kehitellä erilaisia ryhmätöitä työntekijöille ja harjoittaa työnjohtoa ihan Koululta pitäen. Ihanaa! Tätä, kun saisi tehdä aina. Mutta ainakin näillä näkymin tämä järjestely on voimassa vain 18.4.2016 saakka. Hieman olen kyllä nyt joulukuussa protestoinut, sillä työntekijöiden ryhmätöiden järjestäminen on järjestyksessä joku niin hienosti, että työntekijät ensiapukurssille ja virkistyspäiväreissuille keskiviikkoisin ja minä saan pitää Koulun ovet auki yksin koko pitkän päivän... Mutta silti en vaihtaisi tätä mahdollisuutta millään pois.

Suuri kiitos kaikille työntekijöille, työharjoittelijoille ja talkoolaisille vuodesta 2015 sekä Hyvän Joulun toivotukset kaikille lukijoille! Erityiskiitos myös Kauko Juutiselle, Alpo Turpeiselle, Martti Niskälälle ja Eino Pertulle Ruostehovin talkoista!

Minna

P.S. Ai niin, pakko kertoa. Se edellisessä lehdessä kansikuvassa ollut yksi omena. Kun lopultakin sitä menin poimimaan, niin suureksi ilokseni omenavaras oli iskenyt ja omena kadonnut. Toivottavasti varas oli tyytyväinen sen makuun, sillä itse emme päässeet makuu testaamaan.

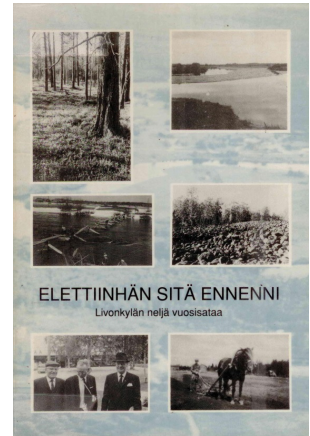

Vuoden kyläläinen 2015
Jarkko Tarujärvi.

Elettiinhän sitä ennenni historiakirjan päivitystyö

Syksy on Livon historiapiirissä taas aherrettu ja tarkkuutta teksteihin saatu. Valokuvia kokoontui hyvin kesän aikana, mutta vielä ehtii toimittaa kirjassa aiemmin olleita kuvia alkuperäisinä Minnalle tai Anni-Inkerille.

Kansalaisopiston historiapiiri jatkuu koululla ma 11.1.2016 klo 18.00. Tervetuloa kaikki, jotka olette historiasta ja kirjan uudistustyöstä kiinnostuneet!

Anni-Inkeri

Hoitola Solivon kuulumisia

Voi miten erilainen syksy minulla on ollut! Välillä olo on sellainen, kuin joku olisi hiissannut avaimenreijästä läpi. Jos on ollut raskasta, niin on ollut antoisaakin. Opiskeluun jää vähän koukkuun ja varsinkin silloin, kun aihe on lähellä sydäntä. Kun sain kalevalaisen jäsenkorjaajan nimikkeen 22.11., tuntui että eihän se nyt vielä voi loppua, kaikki kivat ihmiset ja kaikki se tieto mikä vielä odottaa minua jää vähäksi aikaa tauolle. Onneksi jäsenkorjaajalla on koulutusvelvoite, osaamistaan on päivitettävä vähintään kahden vuoden välein.

Hierojan ammattitutkinnon ensimmäinen näyttökoe on sopivasti viikkoa ennen joulua. Ei tarvitse siivota eikä paistaa pipareita. Näyttöön on valmistauduttu opiskelemalla anatomia, lajit ja säädökset, etiikka ja aseptiikka. Kaikki on hallittava ja kolmen päivän ajan osaamista arvioidaan. Tuosta kun selviää niin vielä olisi kolme näyttöä ensi keväänä odottelemassa. Onneksi asia on tuttua ja hyvin jo hallussa.

Uusi hinnasto tulee voimaan 1.1.2016 ja se sisältää muutoksia, joten huomioithan tämän tullessasi hoitoon. Maksaa voit edelleen käteisellä tai tilille. Joululahjaksi hemmotteleva hoito tai laadukkaat hoitotuotteet ovat hyvä lahja. Hoitolasta löytyy Fransilan luomukosmetiikkaa, Foot Factoryn jalkahoitotuotteita, Lehtopeat turvetuotteita ja Coolment-hoitovoidetta, joka on yllättänyt tehokkuudellaan.

Haluan toivottaa kaikille Rauhallista ja Rentouttavaa Joulua sekä Onnen Hetkiä Vuodelle 2016!

HOITOLA SOLIVO
SONJA TÖRMÄNEN
044-9996309

HOITOLA SOLIVO / HINNASTO 1.1.2016 ALKAEN

Hieronta/jäsenkorjaus

30 min	20€
45 min	30€
60 min	38€
90 min	52€
120min	68€

Aromaterapeuttinen hieronta

40 min	32€
75 min	46€

Kuumakivihieronta

40 min	38€
75min	58€

jalkahoito

42€

(sis. jalkakylpy, kynsien siistiminen,
kuorinta, hieronta)

kasvohoito

48€

(sis. alkupuhdistus, kuorinta, hieronta,
naamio, loppuvoiteet)

Yrttinyyttihieronta

75 min	58€
kasvohoito	32€

(sis. alkupuhdistus, kuorinta,
nyyttihieronta, loppuvoiteet)

Turvehoito

60 min	46€
kädet/jalat	38€
kasvohoito	38€

(sis. alkupuhdistus, hieronta,
kuoriva turvenaamio, loppuvoiteet)

Hunajahieronta

60 min	46€
--------	-----

kasvohoito	28€
------------	-----

(sis. alkupuhdistus, hieronta hunajalla,
loppuvoiteet)

Suklaahieronta

60 min	46€
--------	-----

Intialainen päähieronta

30 min	28€
--------	-----

60 min	46€
--------	-----

Liukukoppaus

20min	20€
-------	-----

Reikihoito

60 min	32€
--------	-----

Rentouttava kasvohoito

60 min	48€
--------	-----

(sis. alkupuhdistus, kuorinta,
hieronta, naamio, loppuvoiteet)

Kasvojen pikapiristys

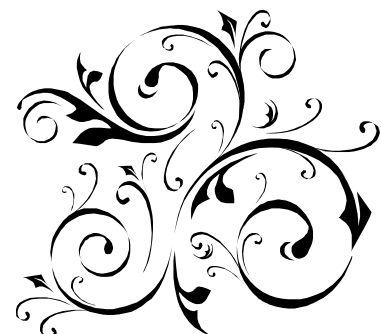
30 min	30€
--------	-----

(sis. alkupuhdistus, kuorinta,
naamio, loppuvoiteet)

Kasvohieronta

20€

(sis. alkupuhdistus, hieronta)

LASTENNURKKA

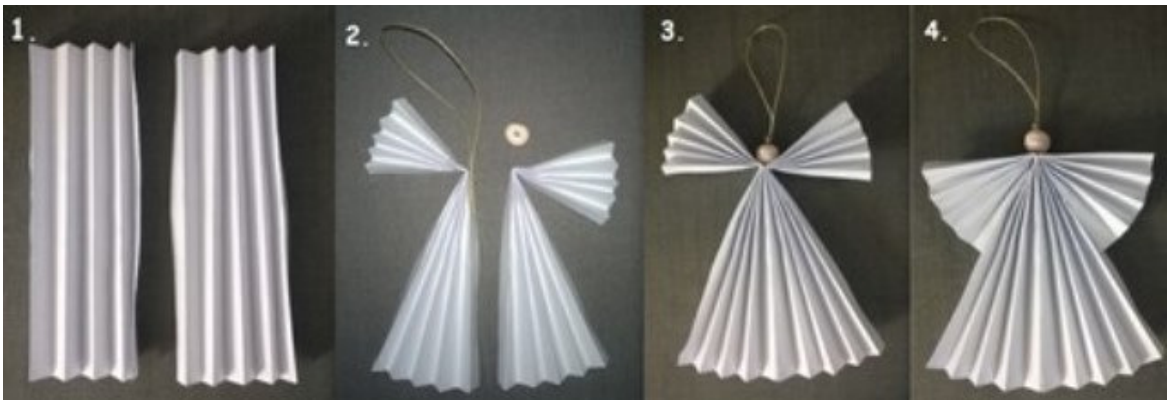
VÄRITÄ ENKELI JA YHDISTÄ PISTEESTÄ PISTEESEEN

ASKARTELE PAPERIENKELI

Enkeliä varten tarvitset kaksi samankokoista paperiarkkia, esimerkiksi vanhoja kirjansivuja. Tässä käytetty valkoista kopiopaperia, joka on leikattu puoliksi. Lisäksi tarvitset keskivahvaa lankaa tai narua, liimaa ja puuhelmen.

Taittele paperiarkit haitariksi (kuva 1). Sopiva taitoksen leveys on noin 1 cm, riippuen paperin paksuudesta.

Laita haitareista kuvan mukaisesti enkelin siivet (kuva 2). Liimaa enkelin puoliskot yhteen ja kiinnitä samalla kiinnityslenkki noin 2 cm:n matkalta (kuva 2 ja 3). Liimaa myös enkelit siivet kiinni vartalosaan (kuva 4). Pujota ripustuslenkkiin puuhelmi enkelin pääksi ja tee lenkkiin vielä solmu, jotta helmi ei pääse karkaamaan (kuva 4). Enkeli on valmis ripustettavaksi.

Ilmoitustaulu

- ✓ Seuraava Livon Sanomat ilmestyy huhti - toukokuun vaihteessa. Jos haluat kirjoituksesi yms. lehtemme, toimita se Tietotuvalle tai Minnalle **MAALISKUUN LOPPUUN MENNESSÄ**. Toivoisimme juttujen tulevan ajoissa lehden teon helpottamiseksi. Jos Sinulla on jotain kysyttävää, ota yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Ottaisimme mielellämme vastaan uusilta kirjoittajilta juttuja lehtemme. Myös lapsilta ja nuorilta! Mikäli Sinulla runosuoni sykkii, niin otahan yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Suoramyyntin tilityspäivät sekä kirpputorin vaihto- ja tilityspäivät ovat talvella 2016: **la 2.1., la 23.1., la 13.2., la 5.3., la 26.3., la 16.4. sekä la 7.5. Pieniä muutoksia voi vielä tulla. Kannattaa tarkistaa netistä tarkat päivät.** Lisätietoja sekä varauksia kirpputorille ja suoramyyniin voit kysellä Minnalta (040 - 504 9663).
- ✓ Joulun tunnelmaa on korostanut perinteisesti kylän raitille laitetut jäälyhdyt kynttilöineen. Tehkäämme siis jälleen tänä jouluna jäälyhtyjä (tai ostakaamme muovisia lumilyhtyjä...), jotta saisimme Livon vanhantien valaistua ja lisäksi Kirsiojantietä niin pitkästi kuin suinkin. **Sytytetään kynttilät lyhtyihin jouluaattona illan hämärtyessä.** Kynttilänsytyttäjiksi ilmoittautuneita otetaan myös vastaan sytyttämään Livokkaan kynttilöitä!
- ✓ Livokkaan jäsenmaksulomakkeet lähetetään kaikille Livon Sanomat tilanneille jäsenille lehden 3/2015 välissä. Jäsenet, jotka eivät ole lehteä tilanneet saavat erillisen jäsenmaksukirjeensä tammikuun alkupäivinä. Tietysti voit käydä maksamassa jäsenmaksusi myös suoraan kioskille. Mikäli et halua enää olla Livokas ry:n jäsen, niin ilmoitathan siitä meille, niin poistamme Sinut jäsenrekisteristämme.
- ✓ **HOX!** Koululta taas jälleen ostettavissa ja tilattavissa mm. herkulliset joululeivonnaiset ja laatikot sekä Koulun reseptillä tehtyä maukasta kotikaljaa. Kiirehdi, jotta kerkiet saada jouluksi omasi!
- ✓ Livon Sanomien tilaajahinta sekä lehden irtonumeron hinnat pysyvät ennallaan vuonna 2016 eli lehden tilaajahinta on edelleen **22 €/vuosi** ja irtonumeron hinta **8 euroa**.
- ✓ Vain Livokkaan jäsenillä on mahdollisuus saada @livo.fi -päätteinen sähköpostiosoite. Osoitteesta menee 5 euron vuosimaksu. Mikäli haluat itsellesi ko. osoitteen, ota yhteys livokas@livo.fi.
- ✓ **HOX2!** Mikäli olet kioskilla vihkoasiakas, pyytäisimme Sinua maksamaan vihkosi tyhjäksi ennen vuoden vaihdetta, jotta kirjanpitäjän työmäärä hieman helpottuisi.
- ✓ Livon koululla myytävänä monenlaisia viime hetken joulumuistamisia! Koululta löytyy Karhupajan edullisia tuotteita, Kynttilätalon kynttilöitä, Livokkaan väen tuunaamia Kynttilätalon kynttilöitä, suoramyyntistä käsitöitä ja askarteluita sekä kaupasta Jarkon uusia kortteja ja julisteita sekä erilaisia kuvamukeja, Illikaisen sukuseuran lippiksiä sekä mmc. joulukarkkeja, -leivonnaisia ja -ruokia! Vielä myös jäljellä jonkin verran karjalaisten vieraidemme tekemiä käsitöitä. **Tule ostoksille!**
- ✓ Kansalaisopiston Käsityöpaja alkaa 21.1.2016. Meidän oma Kädentaitojen paja on sen aikaa tauolla.
- ✓ Koululla jouluateria ma 21.12.2015. Jotta osaisimme varata tarvikkeita tarpeeksi, ilmoittauduhan koululle pe 18.12.2015 mennessä.

Joulutervehdyksiä

Palveluita

Maan-, soran- ja puunajoa, lumitöitä

Yrjö Perttu 0400 – 917 950

Koneellinen puunkorjuu

Jarmo Puhakka 0400 – 805 601

Poronlihaa

Eero Niemi 040 – 511 9266

Taksi

Sami Konttila 040 – 537 4668

Rakennuspiirustukset (mökkit, saunat, asuinrakennukset)

Eero Niskasaari 0400 – 243 158

Jätevesisuunnitelmat, luomuperunaa

Anni-Inkeri Törmänen 040 – 545 7162

Sahaus, puutavara, polttopuut, muhat, puunajo

Kauko Juutinen 0400 – 294 454 Tarmo Tolonen 0400 – 188124

Traktori- ja kaivurityöt

Pekka Törmänen 040 – 535 5834

Livojoki Camping

Ranuantie 1405, 044 - 272 2230

LVI- työt

Urpo Uusi-Illikainen 040 – 523 6683 Esa Uusi-Illikainen 0400 – 697 176

Leivonnaisia, kakkuja

Ulla Salmela 040 – 526 1897

Saha- ja höylätavaraa, polttopuuta

Arvo Laakkonen 040 – 5491348

Rahtikuljetukset ja maansiirto

Matti Luokkanen 040 – 586 2067

Kulkurin Hopeapuoti Ay

Minna 045 – 631 6361 Tiina 040 – 503 2891 Liisa 0400 – 496 107

www.kulkurinhopeapuoti.com

Kotikampaamo Ritun hius

Hakosaarentie 11, Livo

Ritva Murtoniemi 050 - 355 0943

Hoitola Solivo

Sonja Törmänen 044 – 9996 309

Livolla tapahtuu

Ma 21.12.2015 klo 14.00 –

Jouluateria Livon koululla

- ilmoittautumiset pe 18.12. mennessä

Alkaen to 7.1.2016 klo 17 – 19.00

Seurakunnan Toimintakerho alkaa Livon koululla

Alkaen to 7.1.2016 klo 18.00

Livon maa- ja kotitalousnaisten käsityöillat alkaa Livon koululla

Alkaen 11.1.2016 klo 19.00 –

Kuntoklubi Livon koululla joka toinen vko

- DVD-jumppaa

- kertamaksu 2 €/kerta

Ke 13.1.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston kylähistoriapiiri Livon koululla

Muut kokoontumiskerrat sovitaan erikseen

To 21.1.2016 klo 18.00 – 21.00

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ti 19.1.2016 klo 11.00 –

Virikepäivä Livon Koululla (mikäli hanke jatkuu)

To 4.2.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

To 18.2.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ti 23.2.2016 klo 11.00 –

Virikepäivä Livon Koululla (mikäli hanke jatkuu)

To 3.3.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Ke 9.3.2016 klo 11.00 –

Virikepäivä Livon Koululla (mikäli hanke jatkuu)

Ti 17.3.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

To 31.3.2016 klo 18.00 –

Kansalaisopiston Käsityöpaja Livon koululla

Huhtikuu 2016

Livon maa- ja kotitalousnaisten hemmottelupäivä

Pe 15.4.2016 klo 18.00 –

Kädentaitojen paja Livon koululla

Ke 20.4.2016 klo 11.00 –

Virikepäivä Livon Koululla

Pe 29.4.2016 klo 18.00 –

Kädentaitojen paja Livon koululla

Su 1.5.2016 klo 12 -

Vappuhulinat Livon koululla

Ke 4. – la 7.5.2016

Karhunveistoviikko (alustava aika)

Su 8.5.2016

Äitiänpäiväjuhllisuuksia

Pe 13.5.2016 klo 18.00 –

Kädentaitojen paja Livon koululla

*Muistakaa aina seurata ilmoitustauluja ja kotisivuja (www.livo.fi),
sillä tapahtumakalenteri elää jatkuvasti!*

Jarkko Tarujärven tunnelmallinen joulukuva vuosimallia 2015.

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta
kaikille
Livon Sanomien
lukijoille!*